

NYILATKOZAT

Alulírott BAKOS Dóra....., a büntetőjogi felelősségem-tudatában kijelentem, hogy az általam benyújtott, **A SOFA SPED KFT. TEVÉKENYSÉGÉNEK VAGYONI, PÉNZÜGYI ILLETVE JÖVEDELMEZŐSÉGI HELYZETÉNEK ELEMZÉSE** című szakdolgozat (diplomadolgozat) önálló szellemi termékem. Amennyiben mások munkáját felhasználtam, azokra megfelelően hivatkozom, beleértve a nyomtatott és az internetes forrásokat is.

Tudomásul veszem, hogy a szakdolgozat/diplomadolgozat elektronikus példánya a védés után a Magyar Agrár-és Élettudományi Egyetem könyvtárába kerül elhelyezésre, ahol a könyvtár olvasói hozzájuthatnak.

Kelt: Gyöngyös, 2013. év október..... hó 28.....nap

Bakos Dóra

Aláírás

SZAKDOLGOZAT

Bakos Dóra

Pénzügy és Számvitel

Gödöllő

2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Gödöllői Szent István Campus

Pénzügy és Számvitel Szak

**A SOFA SPED KFT. TEVÉKENYSÉGÉNEK VAGYONI, PÉNZÜGYI
ILLETVE JÖVEDELMEZŐSÉGI HELYZETÉNEK ELEMZÉSE**

Belső konzulens: Dr. Szőke Brigitta

Egyetemi adjunktus

Készítette: Bakos Dóra

SKIBR5

Levelező tagozat

Intézet/Tanszék: MATE, Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet

Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Tartalomjegyzék

1	Bevezetés	4
2	Szakirodalom	6
2.1	Gazdasági elemzés	6
2.1.1	Általánosan a gazdasági elemzésről	6
2.1.2	A mérleg	10
2.1.3	Az eredménykimutatás	11
2.1.4	Kiegészítő melléklet	12
2.1.5	Üzleti jelentés	13
2.2	A mérleg elemzés.....	14
2.2.1	Vagyoni helyzet elemzése	14
2.2.2	Horizontális mutatók	19
2.2.3	Pénzügyi helyzet elemzése	20
2.2.4	Likviditási mutatók.....	22
2.2.5	Jövedelmezőségi helyzet elemzése.....	23
3	Kutatás és elemzés.....	29
3.1	Cég bemutatása	29
3.2	Kvantitatív és kvalitatív kutatás.....	30
3.3	Vagyoni helyzet elemzése.....	31
3.3.1	Eszközoldali mutatók	32
3.3.2	Forrásoldali mutatók.....	35
3.3.3	Tőkeszerkezeti mutatók.....	39
3.3.4	Horizontális mutatók	43
3.4	Pénzügyi helyzet elemzése	44
3.4.1	Adósságállományi mutatók	44
3.4.2	Likviditási mutatók.....	46

3.5	Jövedelmezőségi helyzet elemzése	49
3.5.1	Árbevétel arányos jövedelmezőségi mutatók	49
3.5.2	Tőkearányos jövedelmezőségi mutatók.....	51
3.5.3	Élőmunka arányos jövedelmezőségi mutatók	53
3.5.4	Eszköz arányos jövedelmezőségi mutatók	53
4	Következtetés, javaslatok	59
5	Összegzés	62
	Irodalomjegyzék	65
	Mellékletek	67

1 Bevezetés

Szakedolgozatomban a SOFA SPED Kft. tevékenységének vagyoni, pénzügyi illetve jövedelmezőségi helyzetét elemzem 2017 és 2021 között. A vállalatvezetés a felkérésemet szívesen fogadta és hozzájárultak ahhoz, hogy a szükséges információkat rendelkezésemre bocsájtották, ezzel segítve a szakdolgozatom elkészítését.

Témaválasztásom döntésének meghozatalában az segített, hogy a vállalkozás abban a könyvelő irodában könyveltet évek óta, ahol jelenleg is dolgozom, ezért a vállalkozást teljes mértékben ismerjük, és úgy gondoltam, hogy vállalkozás adatai jó alapja lehet a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének a vizsgálatához. Valamint úgy gondolom, hogy a témakidolgozással hasznos tapasztalatot szerezhetek és lehetőséget biztosít, hogy valós, teljes képet kapjak a vállalkozásról. Az elemzéshez a beszámolón túl, szakirodalmakból illetve internetes forrásokból szereztem az elméleti anyagot.

Elsődleges célom volt, hogy az elemzéssel jobban át lássam a cég vagyoni, pénzügyi illetve jövedelmezőségi helyzetét, illetve hogy következtetéseket tudjak levonni illetve megmagyarázni a gazdasági esemény hátterét.

A szekunder és primer kutatásom során az alábbi két hipotézist kívánom bebizonyítani.

H1: A cég számára kedvező döntésnek bizonyult a KIVA adózásra történő átszerveződés.

H2: A COVID járvány miatt jelentősen visszaesett a cég eredménye, azonban az új futárszolgálati tevékenység bevezetése miatt a vállalkozás a 2021-es év végére jelentős nyereséget termelt.

A hipotéziseim alátámasztása vagy elvetése mellett célom még, hogy bemutassam a vagyoni, pénzügyi valamint jövedelmi helyzet elemzésének fogalomköreit és a hozzájuk kapcsolódó mutatókat bemutattassam mind elméletben mind gyakorlatban egyaránt. Ezt követően a SOFA SPED Kft. bemutatásával folytatom a szakdolgozatomat, majd az elemzés elvégzésével, végül pedig a következtetések levonásával zárom a dolgozatot.

Szakedolgozatom a bevezető fejezet, illetve az összefoglaló részt leszámítva 3 fő fejezetből fog állni. Az első részében ismeretem a gazdasági elemzéshez kapcsolódó elméleti ismereteket, fogalmakat, illetve ezek mellett a beszámoló részét képező mérlegre, eredménykimutatásra, a kiegészítő mellékletre, végül pedig az üzleti jelentésre. A szakirodalmi rész következő fejezetben szeretném bemutatni a vagyoni helyzet elemzéséről

fontos tudnivalókat és képleteket. Ezen részen belül fogom kifejteni az eszközszerkezeti-, tőkeszerkezeti, valamint a horizontális mutatókat, melyek alapján elvégeztem a tényleges elemzést. A következő fejezetben a pénzügyi helyzet elemzésére szolgáló képleteket, és fogalmakat fogom részletezni. Ebben a részben szeretnék kitérni az adósságállománnyal és a likviditással kapcsolatos mutatókra. A szakirodalmi rész utolsó fejezetében kap helyet a jövedelmezőségi mutatók bemutatása. Ezen belül az árbevétel-arányos-, a tőkearányos-, élőmunkaarányos-, végül az eszközarányos jövedelmezőségi mutatók.

A második nagy fejezetben a tényleges kutatás és elemzés szerepel, melynek keretén belül bemutatom a céget, azon belül a vezetőséget, a SOFA SPED Kft. fióktelepeit és tevékenységét. Végül pedig a szakirodalmi részben említett mutatók segítségével a tényleges elemzést fogom szerepeltetni.

Dolgozatom harmadik fő fejezetében az elemzés által levont következtetéseket, valamint javaslatokat szeretném ismertetni. Valamint a korábban említett hipotéziseket a kutatási eredményekből nyert információk alapján fogom értékelni.

Végül a lényeges elemeket kiemelve egy összefoglaló fejezettel fogom a dolgozatomat zárni.

2 Szakirodalom

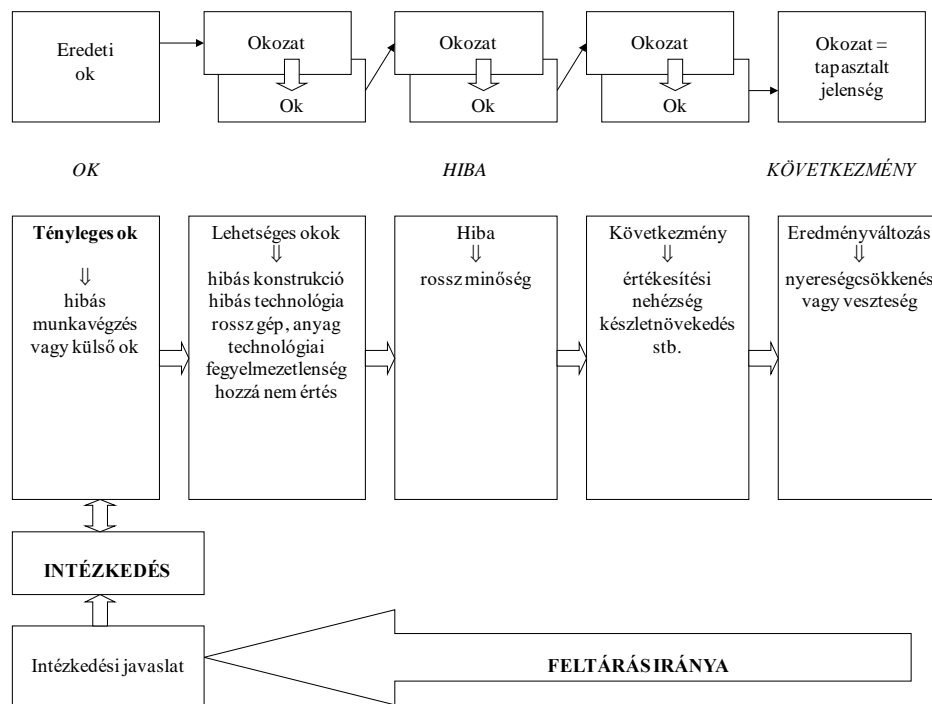
A szakirodalom című részben azokat az elméleti fogalmakat és témákat fogom bemutatni, amelyek elengedhetetlen a cég vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének elemzéséhez és bemutatásához.

2.1 Gazdasági elemzés

2.1.1 Általánosan a gazdasági elemzésről

Bíró Tibor és társai szerint az egyik legfontosabb feltétele a sikeres vállalati gazdálkodásnak - az értékteremtés, a fejlesztés, a teljesítmények növelése stb.- a tájékozottság. Valamint Paár Dávid és társai úgy vélték, hogy a gazdasági és pénzügyi elemzés a vállalkozás gazdasági életében fontos folyamat. A gazdálkodó szervek működésének vizsgálatát és egy komplex szempontok szerinti értékelését fejezi ki. (Paár , et al., 2021, p. 10)

„A gazdasági elemzés tárgya a vállalkozás, mint gazdasági rendszer piaci, beszerzési, termelési, fejlesztési tevékenységének, valamint a vállalat működésének komplex értékelése.” (Baranyai, et al., 2013). Azonban a Pénzügy Sziget szerint az elemzés a következő képpen definiálható: „Az elemzés a gazdálkodás és fejlesztés, a vállalkozás eredményeinek vizsgálatára és értékelésére irányuló tevékenység.” Biztosítja a vezetés tájékozottságát. A gazdasági elemzés célja, hogy feltárja és számszerűen értékelje azokat a körülményeket, amelyek befolyásolják a vállalkozás gazdálkodását, megalapozza a vezetés döntéseit, a hozott intézkedések végrehajtását. „A tapasztalt gazdasági (műszaki-kereskedelmi) jelenség egy ok-okozati lánc végső eleme. Az elemző célja, hogy feltárja (visszafelé haladva) a közbenső okok felismerésén keresztül a végső okot, amely megszüntetésére a gazdasági vezetés – annak jellegétől függően – operatív és/vagy stratégiai jellegű intézkedéseket hozhat.” 1. ábra (Baranyai, et al., 2013, p. 8)

1. ábra Az ok-okozati láncolat és az elemzés kapcsolata,

Forrás: (Baranyai, et al., 2013))

.A gazdasági elemzés létfontosságú része a vállalkozás életének. Olyan módszer, amely elengedhetetlen tájékozottságot nyújt a vezetés részére. A megfelelő döntésekhez szolgáltat információt. (Pénzügy, 2008) A vezetés minden szintjén a vezetői döntések meghozatalához, a vállalkozás tevékenységének fejlesztéséhez, valamint külső,- illetve belső környezete számára biztosít információkat:

- a tulajdonosoknak, hogy a befektetésük kezelése érdekeiknek megfelelő-e, azaz a vállalkozás stabil vagyoni helyzettel rendelkezik-e, és osztalékfizető képessége elfogadható-e,
- a potenciális befektetőknek, hogy jól átgondolják befektetési döntéseiket, azok hozamát és kockázatát,
- a vállalkozás vezetői számára, a mindennapi tevékenységekhez és a hosszabb távú gazdálkodáshoz kapcsolódó vezetői döntések megalapozása és értékelése, a fejlődés és stabilitás céljából,
- a hitelezőknek, akik a hitel és kölcsönnyújtás biztonságára, hogy a cég a vagyoni helyzete alapján a törlesztőrészleteket és a kamatkötelezettségeket tudja-e rendezni,
- a meglévő és leendő partnereknek, hogy eldönthessék, a kapcsolt biztonságosnak és tartósnak minősülnek-e,

- a munkavállalóknak, aki igénylik, hogy a munkahelyük és a jövedelmi helyzetük biztonságát.

Azonban az elemzéshez szükséges adatok az elemzés céljának megfelelően kell kijelölni és összegyűjteni. Az elemzés során felhasznált adatokkal kapcsolatos alapvető követelmények a következők:

- tartalmuk megbízható, valódi és pontos legyen
- jól tükrözzék a vizsgált gazdasági eseményt, folyamatot
- az adatok egyszerűsíthetők, könnyen összegyűjthetők

Az elemzési és értékelési lehetőségeket befolyásolja a beszámoló formája, tehát a beszámoló lehet:

- éves beszámoló,
- egyszerűsített éves beszámoló,
- mikrogazdálkodói egyszerűsített éves beszámoló
- egyszerűsített beszámoló,
- valamint konszolidált beszámoló.

Azért fontos a beszámoló formája, mert eltérő mennyiségű információt tartalmaznak. Szeretném bemutatni, hogy miben különböznek a beszámoló típusai és, hogy mi a követelmény és az értékhatár, hogy milyen beszámolót készít a vállalkozás.

Az **éves beszámolóra** kötelezett minden vállalkozás, amely nem jogosult egyszerűsített éves beszámolót készíteni.

Fő részei:

- mérleg
- eredménykimutatás
- kiegészítő melléklet

Az éves beszámolót készítő vállalkozásnak kötelező üzleti jelentést készíteni. (Lehoczki , 2012)

Az **egyszerűsített éves beszámolót** az a kettős könyvvitelt vezető vállalkozás készíthet, amennyiben két egymást követő évben a mérleg fordulónapján a következő három határérték közül kettő nem haladja meg az értékeket.

- a mérlegfőösszeg az 1200 millió Ft-ot,
- az éves nettó árbevétel az 2400 millió Ft-ot,
- az üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma az 50 főt.

A mérlege és az eredménykimutatása összevontabb adatokat tartalmaz, a kiegészítő melléklete valamelyest szűkebb, és üzleti jelentést sem készítenek. Ezért e beszámolóforma korlátozottabb információkat tartalmaz. (Bíró, et al., 2007, p. 26)

A **mikrogazdálkodói egyszerűsített éves beszámolót** készít a könyvvizsgálatra nem kötelezett vállalkozó, abban az esetben, ha a következő 3 mutató közül 2 mutató két egymást követő évben nem éri el a számviteli törvény alapján meghatározott értékeket: (Vajna Istvánné Tangl, 2016)

- Éves nettó árbevétel < 200 millió Forint
- Mérlegfőösszeg < 100 millió Forint
- Foglalkoztatottak átlagos létszáma < 10 fő

A mikrogazdálkodói egyszerűsített éves beszámolóra (a továbbiakban: mikrogazdálkodói beszámoló) vonatkozó részletes számviteli szabályokat a 398/2012 (XII. 20.) Kormányrendelet tartalmazza. Azokban a kérdésekben, amelyekről a rendelet nem rendelkezik, a számviteli törvény előírásait kell követni. (Andor, 2013)

A mikro gazdálkodói egyszerűsített mérleg időbeli elhatárolása sajátosan alakul. Abban az esetben, ha a gazdasági esemény egy időszakot érint, viszont a számviteli bizonylaton teljesítése a következő évre vonatkozik, arra az évre kell elszámolni, amelyikre az elszámolt időszak vonatkozik, hiszen a költség arra az évre fog vonatkozni. Azokat a gazdasági eseményeket, amelyeket két évet érintenek, arra az üzleti évre kell teljes összegében elszámolni, amikor a gazdasági eseményt alátámasztó bizonylatot kibocsátották. Abban az esetben, ha kettőnél több évet érint, arra az időszakra kell elszámolni, amelyik időszakhoz kapcsolódik.

Egyszerűsített beszámolót, vagyis egyszerűsített mérleget és eredménylevelet az egyéb szervek (társasházak, alapítványok stb.). A szervezet rendelkezésére álló eszközöket és forrásokat kevésbé mutatja be részletesen.

„**Összevont (konszolidált) éves beszámolót** az a kettős könyvvitelt vezető vállalkozás köteles készíteni, amely egy vagy több vállalatához fűződő viszonyában anyavállalatnak minősül. Ennek több kritériuma van (szavazati többség, tisztségviselők kinevezése, döntő ellenőrzés, befolyás stb.), ezeket nem részletezzük, mivel az összevont (konszolidált) beszámolót, mint információforrást kezeljük.” (Bíró, et al., 2007, p. 27)

Az összevont beszámolót készítő vállalkozás köteles a beszámolóval egyidejűleg összevont üzleti jelentést is készíteni.

A következő táblázat segítségével szeretném összefoglalni, a korábban említett beszámolók formái és azok tulajdonságait: (1. táblázat)

A vállalkozások BESZÁMOLÓI				
<i>A vállalkozások egyedi beszámolója</i>				<i>Vállalatcsoportra vonatkozik</i>
Éves beszámoló	Egyszerűsített éves beszámoló	Mikro gazdálkodói egyszerűsített éves beszámoló	Egyszerűsített beszámoló	Összevont (konszolidált) éves beszámoló
<i>A beszámolók készítésének bázisa</i>				
Kettős könyvvitel	Kettős könyvvitel	Kettős könyvvitel	Egyszeres könyvvitel	Kettős könyvvitel
<i>A beszámolók részei</i>				
1. Mérleg	Mérleg	Mérleg	Mérleg	Konsz. mérleg
2. Eredménykimutatás	Eredménykimutatás	Eredménykimutatás	Eredménylevezetés	Konsz. eredménykimutatás
3. Kiegészítő melléklet	Kiegészítő melléklet			Konsz. kiegészítő melléklet
4. (Üzleti jelentés)				(Konsz. üzleti jelentés)

1. táblázat Beszámolók típusai.

Forrás: (Vajna Istvánné Tangl, 2016) alapján saját szerkesztés.

2.1.2 A mérleg

„A mérleg egy olyan kétoldalú kimutatás, amely egy meghatározott fordulónapra vonatkozóan mutatja a vállalkozás vagyont (eszközeit és forrásait), összevont formában, csak pénzürtéken.” (Takács & Márkus, 2020, p. 12) A beszámoló célja és feladata, hogy megbízható és valós képet adjon a vállalkozás vagyoni helyzetéről. Be kell mutatni a vállalkozás tulajdonában álló vagyont, amivel gazdálkodik. (Siklósi & Veress, 2016, p. 23)

A mérlegnek két oldala van. Az egyik az eszköz oldal, amely azt mutatja meg, hogy a vagyon milyen megjelenési formában áll a vállalkozás tulajdonában. A másik pedig a forrás oldal, amely a vagyon eredetét foglalja magába, vagyis azt, hogy az eszközök kitől vannak, valamint azt, hogy kinek tartozik a vállalkozás. A mérleg felépítése alapján, az eszköz oldalon a befektetett eszközöket, a forgóeszközöket valamint azt aktív időbeli elhatárolásokat kell szerepeltetni. A forrás oldalon jelenik meg a saját tőke, céltartalékok, kötelezettségek és a passzív időbeli elhatárolások.

A mérlegkételek kötelező sorrendje az eszközök esetében a mobilitás fordított sorrendje, a források esetében a likviditás sorrendje. (Vajna Istvánné Tangl, 2016, p. 89)

A forrás és az eszköz oldalnak meg kell egyeznie, hiszen ugyan arról beszélünk, de két különböző oldalról mutatjuk ki. (Siklósi & Veress, 2016, p. 23)

A mérleg általános jellemzői: (Siklósi & Veress, 2016, p. 28)

- Eszközök összesen=Források összesen.
- Vagyoni állapotot mutat be adott időpontra, fordulónapra.
- Vagyonelemeket tartalmaz.
- 2 típusa van („A” változat mérlegszerű kétoldalas, valamint a „B” lépcsőzetes).
- Szerkezetét, felépítését a Számviteli törvény 1. számú melléklete tartalmazza.
- Általában a mértékegysége ezer forint, abban az esetben, ha a mérlegfőösszeg meghaladja a 100 milliárd forintot, akkor az adatokat millió forintban kell megadni.
- A hely és a kelet feltüntetésével a vállalkozó képviselőjére jogosult személy köteles aláírni.

2.1.3 Az eredménykimutatás

Az eredménykimutatás a következő képpen definiálható: „Olyan számviteli okmány, amely egy adott időszakra vonatkozóan, a törvényben meghatározott szerkezetben, összevontan és pénzürtékben kifejezve tartalmazza a tárgyévi adózott eredmény levezetését.” (Siklósi & Veress, 2016, p. 86) Az adózott eredményt befolyásolják a bevételek és ráfordítások, valamint az adófizetési kötelezettség.

Általános formai jellemzők: (Siklósi & Veress, 2016, p. 87)

- Előző évi és a tárgyévi értékeket tartalmaz
- Adatokat általában ezer forintban kell megadni.

- „Ha az üzleti évben lefolytatott ellenőrzések, önellenőrzések jelentős hibákat állapítottak meg az üzleti évet megelőző év(ek)re, akkor a hibák és az üzleti évet megelőzően jelentkező hibahatások eredménykorrekciói az előző évi és tárgyévi értékrovata között a középső oszlopban jelennek meg”

A következő pontokban szeretném a formai jellemzők után felsorolni az általános tartalmi jellemzőket:

- A számviteli nyilvántartások információi alapján készül.
- A bevételeket és a ráfordításokat foglalja magába a számviteli alapelvek és eljárások szerint.
- Adott időszakra vonatkozik.
- „A tárgyévi bevételek és ráfordítások (adófizetési kötelezettség nélkül) különbségnek megoszlását adófizetési kötelezettség,
- adózott eredmény (a gazdálkodónál maradó eredményt, a gazdálkodó vagyongyarapódása) megbontásban mutatja.” (Siklósi & Veress, 2016)

2.1.4 Kiegészítő melléklet

A számviteli törvény alapján a kiegészítő melléklet kötelezően elkészítendő része az éves beszámolóban, amely a tárgyévi gazdálkodásra vonatkozó, számszaki adatokat tartalmaz a mérleget és az eredménykimutatást kiegészítő, értékelő és magyarázó rész. (Econom.hu, 2011)

Tóthné Szabó Erzsébet úgy gondolja, hogy azokat az adatokat és szöveges magyarázatokat kell kimutatni, amelyeket a Számviteli törvény előír, valamint azokat, amelyek a vállalkozás vagyoni, pénzügyi helyzetéről megbízható és valós képet ad tulajdonosok, a befektetők, a hitelezők számára szükségesek. (Tóthné Szabó, 2010, p. 41)

A szerkezeti is formai követelményekről a törvény nem rendelkezik, de az elkészítésekor figyelni kell a következő alapelvekre, amelyek a számvitel alapelvei közé is sorolhatók:

- Valódiság: A könyvvitelben és a beszámolóban szereplő tételek a valóságban is megtalálhatóak.
- Világosság: Az üzleti év nyitómérlegében szereplő adatoknak meg kell egyezniük az előző év zárómérlegének adataival.

- Következetesség: A könyvvezetés kövesse a számviteli rendszer állandóságát, és összehasonlíthatóságát.
- Folytonosság: A vállalkozás a tevékenységét a jövőben is fenn tudja tartani és nem várható a vállalkozás megszüntetése.
- Teljesség: A vállalkozónak könyvelnie és rögzíteni kell minden gazdasági eseményt, amelynek az eszközökre, forrásokra és a tárgyévi eredményre hatásuk van.
- Költség-haszon összevetés: A nyilvánosságra hozott beszámoló információk hasznosíthatósága álljon arányban azok előállításának költségeivel. (Vajna Istvánné Tangl, 2016, pp. 15-17)

Az információk akkor lényegesek az éves beszámoló szempontjából, ha azok hiánya vagy téves bemutatása hatással van a döntésekre, amelyeket a beszámoló alapján hoznak. (Tóthné Szabó, 2010, p. 41)

2.1.5 Üzleti jelentés

Az éves beszámolónak nem része, viszont azzal egyidejűleg el kell készíteni. A kiegészítő melléklet szöveges értékeléséhez kapcsolódik. Célja a vállalkozás vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetét, az üzletmenetet, a tevékenység során kialakuló fő kockázatokat és bizonytalanságokat mutassa be a beszámoló értékelésével. Az egyszerűsített éves beszámolót készítő vállalatnak nem kell üzleti jelentést készítenie.

A jelentést magyarul kell elkészíteni, és a hely és a kelet feltüntetésével a vállalkozó képviselőjére jogosult személy köteles aláírni.

Az üzleti jelentésben ki kell térni a következőkre: (Siklósi & Veress, 2016, p. 111)

- a mérleg fordulónapja után bekövetkezett tényleges eseményeket, különösen jelentős folyamatokat,
- a várható fejlődést (a gazdasági környezet és a belső döntések várható hatásait),
- a kutatás és kísérleti fejlesztés területét,
- a telephelyek bemutatását,
- a vállalkozó által folytatott foglalkoztatáspolitikát,
- környezetvédelemre vonatkozó információkat,
- a pénzügyi instrumentumok hasznosítását (valós érték),
- a kockázatkezelési politikát és fedezeti ügylet politikát,
- az ár, hitel, kamat likviditás és cash-flow kockázatot

Nem kell letétbe helyezni, de megtekintését minden érdekelt részére biztosítani kell.

2.2 A mérleg elemzés

A vizsgálathoz külső mérlegelemzést végzünk, tehát a vállalkozás által készített, nyilvánosságra hozott beszámoló adatait felhasználva vizsgáljuk a vállalkozást. Ebben az esetben a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetének ismeretéhez és értékeléséhez kizárólag a beszámoló adatait, vagyis a mérleg és az eredménykimutatás számszaki adatait használjuk. (Bíró, et al., 2007)

A vállalkozás vagyoni és pénzügyi helyzetének elemzése a mérleg tárgyévi és az azt megelőző évek adatai alapján készül. A mérleg elemzése történhet:

- vertikálisan és
- horizontálisan

„ A vertikális elemzés alkalmazásával az elemzés információforrása vagy csak a mérleg eszköz-, vagy csak a mérleg forrás oldala. A horizontális elemzés olyan mutatószámok alapján történő elemzést jelent, amely a mutatószámok mind az eszköz, mind a forrásoldalról felhasználhatnak mérlegadatot.” (Siklósi & Veress, 2016, p. 459)

2.2.1 Vagyoni helyzet elemzése

A vagyoni helyzet elemzésekor a vállalat mérlegtételeit és azok egymáshoz való arányát, viszonyát vizsgáljuk. A mérleg átfogó vizsgálatakor első lépésben a vagyoni és a pénzügyi helyzet elemzésére kerítenek sort. Az átfogó vizsgálatok után célszerű az egyes mérlegtételek vizsgálata is. Bíró Tibor és társai úgy vélték, hogy a mérlegtételek elemzése mellett a vagyoni helyzet vizsgálható különböző mutatószámok alkalmazásával.

Az átfogó elemzéssel kapcsolatban elmondható, hogy kétirányú elemzési módszer használható: a vertikális és a horizontális elemzés.

2. ábra Vagyoni helyzet elemzése.

Forrás: (Szőke, 2018) alapján saját szerkesztés.

Az átfogó vizsgálatok után célszerű az egyes mérlegtételek vizsgálata is. (Paár , et al., 2021, p. 41)

2.2.1.1 Vertikális

„A vertikális elemzés során a mérleg adatai közül csak egy oldal adatait (azaz vagy csak az eszköz vagy csak a forrás oldal adatait) elemezzük úgy, hogy az adott oldal összetételét vizsgáljuk különböző felbontásban (pl. eszköz főcsoportok, eszközcsoportok vagy egyes eszközoldali mérlegtételek aránya, ill. ugyanígy a forrás oldali megfelelők) megoszlási viszonyszámokkal. Ezek jellemzően kijelölik a vizsgálatok további lehetséges irányait és rámutatnak a kritikus csoportokra, tételekre.” (Paár , et al., 2021, p. 41)

2.2.1.1.1 Eszközoldali mutatók

A mérleg eszközoldalának adataiból eszközszerkezeti mutatók vizsgálhatók, amelyekkel a fontosabb arányok és azok változásai vizsgálhatók.

A befektett eszközök azok a vagyontárgyak, eszközök, amelyek több termelési ciklusban, legalább egy éven túl szolgálják a vállalkozást.

A **befektetett eszközök aránya** mutató kifejezi a vállalkozás összes eszközén belül, mekkora részben vannak jelen a befektetett eszközök.

$$(Befektetett\ eszközök/Eszközök\ összesen)*100$$

1. képlet Befektetett eszközök aránya. (%)

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

Forgoeszközöknek nevezzük azokat az anyagi és pénzügyi eszközöket, amelyek nem tartósan tehát 1 évnél kevesebb ideig szolgálják a vállalkozás életét. Jellemzően a termelési ciklusban vesznek részt. (Vajna Istvánné Tangl, 2016, p. 38)

A **forgóeszközök aránya** arról tájékoztat, hogy az összes eszköz között milyen arányt képvisel a rövidtávon befektetett eszközök értéke. Ez utalhat a vállalkozás tevékenységének forgóeszköz igényességére.

$$(Forgóeszközök/Eszközök\ összesen)*100$$

2. képlet Forgóeszközök aránya. (%Ö)

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

Ezek a mutatók csak kellő óvatossággal értékelhetőek, konkrét következtetéseket nem tudunk ezekből a mutatókból levonni. Pozitívan értékelhető a befektetett eszközök arányának növekedése, abban az esetben, ha a tárgyi eszközök állománya indokolt beruházásokkal bővült, valamint kedvező a forgóeszközök arányának minél magasabb mértéke is, minnél nagyobb a forgóeszközök aránya, elméletileg annál nagyobb lehet a vállalkozás rugalmassága, alkalmazkodóképesség. (Bíró, et al., 2007, p. 65)

Ez a két mutató már jelzi az eszközök élettartam szerinti szerkezetét, viszont mint két főcsoport esetében érdemes tovább vizsgálni a képet a részcsoportok megoszlásának vizsgálatával. A befektetett eszközökön belül a magas immateriális javak aránya általában nagy értékű vagyoni értékű jogokra és szellemi termékre vezethető vissza. A tárgyi eszközök aránya a termelési folyamatban lekötött eszközökről (ingatlanok, gépek, járművek) ad információt, míg a befektetett pénzügyi eszközök megoszlása más vállalkozásokban szerzett részesedéseket, illetve pénzügyi befektetéseket nagyságát fejezi ki. A forgóeszközök között általában a készletek és követelések szereplnek a legnagyobb részben. A forgatásicélú értékpapírok és pénzeszközök aránya alacsonyabb. (Takács, 2009)

2.2.1.1.2 Tőkeszerkezeti mutatók

A mérleg forrásoldalának adatait tőkeszerkezeti mutatók alkalmazásával tudjuk elemezni.

$$\frac{\text{Saját tőke}}{\text{Források összesen}} * 100$$

3. képlet Tőkeellátottság.(%)

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

Megtudhatjuk a **tőkeellátottság** mutatónak a segítségével, hogy a vállalkozás milyen arányban finanszírozza saját tőkéből az eszközeit. A vagyoni helyzet megállapítása során a hazai és nemzetközi gyakorlatban is gyakran alkalmazott mutató a tőkeellátottság, amely a saját tőke arányát mutatja az összes forráson belül. A tőkeellátottság mutatóját alapvetően meghatározza a vállalkozás tevékenysége. Pozitívan ítélnéljük meg a vállalkozás finanszírozási helyzetét, abban az esetben, ha a saját tőke aránya minél nagyobb, ami azt jelenti, hogy a vállalkozás működéséhez szükséges források nincsenek kiszolgáltatva külső hitelezőknek, befektetőknek. Ilyen esetben a vállalkozás új hitelezők bevonásával előnyökre tehet szert. Az ilyen vállalkozásokba szívesen fektetnek be új, külső befektetők. (Paár , et al., 2021)

A vállalkozás saját tőkéje a jegyzett tőke, a tőketartalék, az eredménytartalék, a lekötött tartalék, az értékelési tartalék és az adózott eredmény összegéből tevődik össze. (Szőke, 2018)

A saját tőkével kapcsolatosan további, részben a vállalkozás saját teljesítményének értékelését is magában hordozó mutatószámok a **tőkearányos adózott eredmény** hányadosai, amelyek a saját forrásból megvalósuló tárgyévi vagyongyarapodás vizsgálatát teszik lehetővé.

A tőkearányos adózott eredmény kétféle képlettel tudjuk meghatározni.

$$\frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Jegyzett tőke}} * 100$$

4. képlet Tőkearányos adózott eredmény. (%)

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

$$\frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Saját tőke}} * 100$$

5. képlet Tőkearányos adózott eredmény.

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

Az első mutató az eredeti tőkerészhez viszonyítva mutatja be a tárgyévhez kapcsolódó vállalkozási eredményességét. A második (5. képlet) pedig az adózott eredmény saját tőke változásban betöltött szerepét vizsgálja. Tehát az eredeti (jegyzett tőke) és a működés éveiben felhalmozott tőke tárgyévben megvalósult növekedését vagy csökkenését mutatja be.

A saját tőke alakulásának elemzésekor gyakran alkalmazott a **saját tőke/jegyzett tőke aránya** mutató. A saját tőke részesedését mutatja az összes források között. Célszerű, a mutató értékeléséhez a saját tőke szerkezetét is megvizsgálni. A mutató értelmezhető úgy is, hogy - mérlegfőösszegről lévén szó - a vállalkozás eszközeit milyen arányban finanszírozza a saját tőke.

$$(Saját tőke/Jegyzett tőke)*100$$

6. képlet Saját tőke aránya. (%)

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

A tőkeszerkezeti elemzések során érdemes figyelembe venni az idegen tőke alakulását. Ilyenkor figyelembe vehető a **kötelezettségek arányának** alakulása.

„A **kötelezettségek arányának** viszonylagos állandósága vagy növekedése bővülő tevékenységi kör és stabil, jövedelmező üzletmenet esetén nem értékelhető negatív jelenségnek, ugyanakkor a mutató alakulásának (növekedésének) megítélésénél nem szabad figyelmen kívül hagyni az idegen tőke terheit, valamint azt, hogy a tartós aránynövekedés eredményeként a vállalkozás egyre erősebben függhet a külső finanszírozástól.” (Bíró, et al., 2007, p. 67)

$$(Kötelezettségek/Források összesen)*100$$

7. képlet Kötelezettségek aránya. (%)

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

Megmutatja az összes kötelezettség arányát a forrás oldalon. Kiegészíthető a vizsgálat a hátra sorolt-, és a hosszú lejáratú kötelezettségek, illetve a rövid lejáratú kötelezettségek részarányának elemzése és értékelése.

„A **tőkefeszültségi mutató** azt szemlélteti, hogy a saját tőkéhez képest több vagy kevesebb-e az idegen tőke aránya. Annál jobb az értéke, minél alacsonyabb. Ha 1 alatti, akkor a

vállalkozás forrásszerkezetében a saját tőke elemei meghaladják az idegen tőke elemeit. Ha az előbbieken megfogalmazott általános irányelvet tekintjük – azaz a saját tőke aránya a teljes finanszírozáson belül nem célszerű, ha 1/3 alá csökken – akkor ez a mutató addig optimális, míg el nem éri a 2-es értéket, mert ezt követően az eladósodottság foka már igen magas.” (Paár , et al., 2021)

$$\text{Idegen tőke/Saját tőke} * 100$$

8. képlet Tőkefeszültség. (%)

Forrás: (Paár , et al., 2021) alapján saját szerkesztés.

2.2.2 Horizontális mutatók

A **befektetett eszközök fedezete** azt mutatja, hogy az összes befektetett eszközt milyen arányban finanszírozza a saját tőke. Kedvező, ha a mutató minél nagyobb, mert ez azt jelenti, hogy a saját források egyre nagyobb hányadát finanszírozzák a befektetett eszközöknek. (Anon., 2008)

„A vagyon szerkezetének, az eszközök és források összhangjának minősítésére alkalmas elemzési mód a befektetett eszközök fedezetének vizsgálata, amellyel tartós források és tartósan lekötött eszközök egymáshoz mért viszonyát ítélni lehetjük meg.” (Bíró, et al., 2007)

A kiszámításának két módja van. Amelyek a következők:

Az első esetben a saját tőkét viszonyítjuk a befektetett eszközökhöz.

$$\text{(Saját tőke/Befektetett eszközök)} * 100$$

9. képlet Befektetett eszközök fedezete. (%)

Forrás: (Siklósi & Veress, 2016) alapján saját szerkesztés.

A másik esetben a saját tőke és a hosszú lejáratú kötelezettségek összegét viszonyítjuk a befektetett eszközök értékéhez.

$$\text{(Saját tőke+Hosszú lejáratú kötelezettségek)/(Befektetett eszközök)} * 100$$

10. képlet Befektetett eszközök fedezete. (%)

Forrás: (Siklósi & Veress, 2016) alapján saját szerkesztés.

„A tartós források és a tartósan lekötött eszközök egymáshoz mért viszonyát mutatja.”
(Siklósi & Veress, 2016)

Az illeszkedési elve alapján a források lejáratának és az eszközök megtérülésének összhangban kell lennie. Vagyis a tartósan lekötött eszközöket tartós forrásból kell finanszírozni. Az első mutató (9. képlet) esetében nincs előre szabályozott határérték, ebben az esetben az időbeli összehasonlításnak és az ágazati adatokkal való összehasonlítást érdemes alkalmazni. A második mutató (10. képlet) ezzel ellentétben rendelkezik elvárt minimum értékkel, melynek mértéke 1.

2.2.3 Pénzügyi helyzet elemzése

Pénzügyi helyzet elemzésekor horizontális típusú mutatókat használunk, tehát a mérleg mind a két oldaláról is bevonunk csoportokat. A mérlegen túl az eredménykimutatás egyes elemeit is bevonjuk az elemzésbe. (Paár , et al., 2021)

Siklósi Ágnes és Veress Attila szerint a likviditási mérleg értékelése is része a pénzügyi helyzet elemzésének. „A likviditási mérleg egy olyan statikus kimutatás, amelyben az eszközök pénzzé tehetőségük (mobilitásuk) szerint, a források lejáratú időjüknek (esedékességüknek) megfelelően kerülnek kimutatásra. A likviditási mérlegben az eszközöket és a forrásokat- azonos számú- csoportokba sorolva úgy kell szerepeltetni, hogy az egyes eszközök pénzzé tehetőségének ideje, illetve az egyes forráscsoportok lejáratú időtartama szerint azok egymással szembeállíthatók legyenek. Attól függően, hogy hány eszköz, illetve forrás csoportot (fokozatot) tartalmaz a likviditási mérleg, megkülönböztetünk négy és négynél több fokozatú likviditási mérleget.” (Siklósi & Veress, 2016)

A pénzügyi helyzet elemzése vonatkozhat:

- hosszabb távra, értékelve az adósságállományra vonatkozó alakulását, és
- rövid távra (mérleg elemzése esetén általában 1 évre), vizsgálva a likviditási mutatók nagyságát és változását. (Bíró, et al., 2007)

2.2.3.1 Adósságállomány mutatói

Az adósságállomány kifejezés általában az egy évet meghaladó hosszú lejáratú tartozások (hosszú lejáratú kötelezettségek és az esetleges hatra sorolt kötelezettségek) értékét jelenti. „Célja az, hogy megvizsgálja, milyen mértékben vannak jelen a vállalkozás finanszírozásában a hosszú lejáratú, idegen forrásból származó hitelek és kölcsönök,

valamint milyen fedezetük van ezeknek és eszköz oldalon mely tételeket finanszírozza ezekkel a vállalkozás.” (Paár , et al., 2021)

Az adósság állomány aránya és a saját tőke aránya egymás komplementerei. Hosszú távon (1 éven túl) érdemes őket vizsgálni.

Az **adósságállomány aránya** kiszámítási módja:

$$\left[\frac{\text{Adósságállomány}}{\text{Saját tőke} + \text{Adósságállomány}} \right] * 100$$

11. képlet Adósságállomány aránya. (%)

Forrás: (Siklósi & Veress, 2016) alapján saját szerkesztés.

Adósságállomány alatt a hátrasorolt és a hosszú lejáratú kötelezettségeket értjük.

Az adósságállomány és az összes tartós forrás egymáshoz mért viszonyát az adósságállomány aránya mutatóval vizsgálhatjuk. Figyelembe kell venni a hosszú lejáratú tartozások tartalmát és indokoltságát, és a hozzájuk tartozó terheket. Növekedése esetén figyelemmel kell kísérni a likviditási helyzetet a jövőbeni nehézségek kockázata miatt. (Bíró, et al., 2007)

A **saját tőke arányának** képlete pedig:

$$\left[\frac{\text{Saját tőke}}{\text{Adósságállomány} + \text{Saját tőke}} \right] * 100$$

12. képlet Saját tőke aránya. (%)

Forrás: (Siklósi & Veress, 2016) alapján saját szerkesztés.

Az adósság állomány abban az esetben tekinthető elfogadhatónak, amennyiben az értéke 60% alatti, ennek megfelelően a saját tőke aránya mutató pedig 40% feletti. Abban az esetben kedvező a helyzet, ha a saját tőke aránya mutató, minél magasabb.

A saját tőke és az adósságállomány kapcsolata számszerűsíthető az **adósságállomány fedezettsége mutatóval** is.

$$\left(\frac{\text{Saját tőke}}{\text{Adósságállomány}} \right) * 100$$

13. képlet Adósságállomány fedezettség. (%)

Forrás: (Siklósi & Veress, 2016) alapján saját szerkesztés.

Az adósságállomány fedezettsége mutató a megelőző két arányszámhoz hasonlóan, csak más megközelítésben méri a saját tőke és az adósságállomány arányát, tulajdonképpen azt mondja meg, hogy egy forintnyi adósságra hány forint saját tőke jut a vállalkozás forrásaiban belül. Annál kedvezőbb, minél magasabb az értéke. (Paár , et al., 2021)

Adósságállomány alakulásának értékelésekor fontos szempont lehet, hogy a vállalkozás tudja-e biztosítani a következő gazdasági évben esedékes adósságszolgálat (hitel, kölcsön, törlesztőrészletek) fedezetét.

2.2.4 Likviditási mutatók

A likviditási helyzet elemzése a likvid eszközök és a rövid lejáratú (egy éven belüli) kötelezettségeknek az összehasonlítását jelenti. Ebben az esetben a vállalkozás fizetőképességét értjük (diszpozitív likviditás). Más szempontból a likviditás alatt azt is értjük, hogy a vállalat milyen mértékben rendelkezik olyan eszközökkel, amelyek rövid időn belül, gyorsan vagy adott esetben csak hosszabb időtáv alatt és lassabban tehetők készpénzzé, ezáltal pedig milyen ütemben biztosítható a vállalkozás fizetőképessége (strukturális likviditás). (Paár , et al., 2021)

A **likviditási ráta** mutató azt fejezi ki, hogy a likvid eszközöknek tekintett forgóeszközök értéke hányszorosa az éven belül esedékes kötelezettségeknek. (Siklósi & Veress, 2016) Akkor minősíthető elfogadhatónak, ha értéke 1-nél magasabb, ha 1 alatti az érték, akkor előfordulhat a vállalkozás rövid távú fizetőképtelensége, hiszen a rövid távú eszközei képtelenek fedezni a rövid lejáratú kötelezettségeket.

Forgóeszközök/Rövid lejáratú kötelezettségek

14. képlet Likviditási ráta.

Forrás: (Siklósi & Veress, 2016) alapján saját szerkesztés.

A pénzügyi elemzésekben gyakran a **likviditási gyorsráta** is meghatározásra kerül. Számításakor a forgóeszközök közül elhagyjuk az általában legkevésbé likvidnek tekintett készletek értékét. (Bíró, et al., 2007) Ezért nem szerepelteti a készleteket, mert lehet, hogy vannak köztük olyanok, amelyek átlagos körülmények között nehezen vagy csak hosszú idő alatt tehetők készpénzzé, ezért nem vonhatók be könnyen a rövid távú kötelezettségek finanszírozásába.

(Forgóeszközök-Készletek)/ Rövid lejáratú kötelezettségek

15. képlet Likviditási gyorsráta.

Forrás: (Siklósi & Veress, 2016) alapján saját szerkesztés.

Abban az esetben minősül a vállalat fizetőképesnek, amikor e két mutatószám értékelésekor a likvid eszközeinek nagysága meghaladja a rövid lejáratú kötelezettségek értékét. Minél magasabb értéket vesznek fel ezek a számok, annál kedvezőbb a megítélésük.

A **pénzeszköz likviditási** mutató a pénzeszközök nagyságát viszonyítja a rövid lejáratú kötelezettségekkel és azt vizsgálja, hogy a vállalkozás milyen mértékben tudna eleget tenni a rövid lejáratú kötelezettségeknek. (Bíró, et al., 2007)

Pénzeszközök/Rövid lejáratú kötelezettségek

16. képlet Pénzeszköz likviditási mutató.

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

A **dinamikus likviditási mutató** esetében arra kapunk választ, hogy a társaság üzemi (üzleti) tevékenységének eredménye milyen mértékben fedezi a rövid lejáratú kötelezettségeket.

(Üzemi tevékenység eredmény/ Rövid lejáratú kötelezettségek)*100

17. képlet Dinamikus likviditási mutató.

Forrás: (Siklósi & Veress, 2016) alapján saját szerkesztés.

2.2.5 Jövedelmezőségi helyzet elemzése

„A befektetők, a részvényesek és a pénzügyi menedzserek nagyon nagy figyelmet fordítanak a cégek jövedelmezőségére is. A jövedelmezőséget úgy definiálhatjuk, mint a tőkére és a befektetett eszközökre jutó megfelelő hozam előállítását. A tárgyalásra kerülő három mutató azt méri, hogy egy vállalkozás milyen hatékonyan használja az eszközeit és milyen hatékonyan menedzseli tevékenységeit. Mindegyik mutató az adózás utáni eredményt helyezi a középpontba és a cég profit előállító képességét vizsgálja.” (Baranyai, et al., 2013)

A kis- és középvállalkozások körében különösen fontos, hogy mekkora ez az eredmény, hiszen egy kis változás is nagy kihatású lehet, de természetesen ez minden cég életében fontos mérőszám. (Paár , et al., 2021)

Egy vállalkozás gazdálkodása akkor jövedelmező, ha egy bizonyos időtartamot vizsgálva az értékesítés nettó árbevétele, az egyéb, valamint a pénzügyi bevételei meghaladják az értékesítés költségeit és ráfordításait, így az adózás előtti eredménye pozitív.

A jövedelmezőség kifejezhető százalékban és forintban is egyaránt. A mutatószám százalékos formában azt jelenti, hogy az erőforrás hány százalékos hasznot realizált eredmény formájában. Értékben kifejezve a jelentése pedig, hogy az erőforrás 1 Ft-ja hány forint eredményt hozott létre. Az értékben kifejezett mutató esetében javasolt a jövedelmezőséget a vetítési alap 100 Ft-jára meghatározni.

2.2.5.1 Árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutatók

Ez a mutatócsoport megmutatja, hogy az árbevétel (bevétel) mekkora része vált eredménnyé, azaz nyereséggé. Több mutató is számolható annak függvényében, hogy minek nyereségtartalmát vizsgáljuk. Ebben az esetben a kiválasztott eredménykategóriák kerülnek összehasonlításra a vállalkozás bevételeivel szemben. Mutatók lehetnek a következők, százalékos formában:

Az első mutató esetében az üzemi tevékenység eredményét viszonyítjuk az értékesítés nettó árbevételének és az egyéb bevételek összegéhez.

$\frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenységek eredménye}}{\text{(ÉNÁ+Egyéb bevételek)}}$

18. képlet Árbevétel-arányos jövedelmezőség I.

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

A második esetben az adózás előtti eredmény szerepel a nevezőben, a számlálóban pedig az összes bevétel, tehát az értékesítés nettó árbevétele, az egyéb bevételek, valamint a pénzügyi műveletek bevétele.

$\frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{(ÉNÁ+Egyéb bevételek+Pénzügy műveletek bevétele)}}$

19. képlet Árbevétel-arányos jövedelmezőség II.

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

Végül a harmadik kiszámítási módnál az adóval csökkentett, tehát az adózott eredményt osztjuk el az összes bevétel összegével.

Adózott eredmény/(ÉNÁ+Egyéb bevételek+Pénzügyi műveletek bevétele)

20. képlet Árbevétel-arányos jövedelmezőség III.

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

Fontos, hogy az adózás előtti eredményt nem viszonyítjuk csak az értékesítés nettó ár bevételéhez, mivel az egyéb bevételek és a pénzügyi műveletek bevétele is hozzájárul a keletkezéshez.

2.2.5.2 Tőke-(vagyon-) arányos jövedelmezőségi mutatók

A saját tőke összegéhez célszerű összehasonlítani a vállalkozás esetében leginkább jellemző eredménykategóriát. Mutatóink lehetnek a következők:

Tőkearányos adózás előtti eredmény mutató esetében a még nem adózott eredményt viszonyítjuk a saját tőke arányához. Ez a mutató is fontos a jövedelmezőség vizsgálata tekintetében.

(Adózás előtti eredmény/Saját tőke)*100

21. képlet Tőkearányos adózás előtti eredmény.

Forrás: (Paár, et al., 2021) alapján saját szerkesztés.

Tőkearányos üzemi (üzleti) eredmény mutató is igen fontos mutatónak számít egyes vállalkozások tekintetében, mivel az e körön kívüli bevételek valamint ráfordítások nem igen jellemzők. (Bíró, et al., 2007). A mutató esetében a vállalkozás üzemi (üzleti) tevékenység eredményét viszonyítjuk a saját tőkéhez.

(Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye/Saját tőke)*100

22. képlet Tőkearányos üzemi (üzleti) eredmény (%).

Forrás: (Pénzügy, 2008) alapján saját szerkesztés.

Saját tőke arányos adózott eredmény (ROE) az adózott eredmény és a saját tőke egymáshoz való arányát mutatja, vagyis „a vállalkozás tárgyidőszaki gazdálkodásának hozzájárulását mutatja a vállalkozás saját tőkéjéhez.” (Siklósi & Veress, 2016). „A ROE (Return on Equity), azaz a Saját tőke egységére vetített jövedelmezőség. Ez a mutató a

tőkemegtérülést és a menedzseri érdekeltséget egyszerre mutatja, egyben utal az osztalékfizetésre, mivel az adózott eredményből – és az eredménytartalékból, meghatározott szabályok alapján – lehet osztalékot fizetni, és a menedzsment munkáját sokszor a szerint ítéli meg a befektetői kör, hogy ez mennyi.” (Paár , et al., 2021)

$$\text{Adózott eredmény/Saját tőke*100}$$

23. képlet Saját tőke arányos adózott eredmény (ROE) (%).

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

A magas értéke, növekvő tendenciája pozitív jelzésértékű, de nem árt fenntartásokkal kezelni. A kimutatott nyereség könnyen javítható rövidtávon.

2.2.5.3 Élőmunka arányos jövedelmezőségi mutatók

Mivel az élőmunka, és annak költsége szinte minden vállalkozás életében meghatározó jelentőségű, ezért érdemes foglalkozni ezzel a mutatókkal. (Paár , et al., 2021)

A mutatók az egyes eredménykategóriákat viszonyítja az emberi erőforrás felhasználásának kifejezéseként alkalmazandó mércéhez. Az emberi erőforrás felhasználásának mérőszáma lehet az átlagos állományi létszám, a bérköltség vagy a személyi jellegű ráfordítások értéke.

Abban az esetben játszik nagy szerepet, amikor az élőmunka meghatározó szerepet játszik a vállalkozás életében és eredményességében. A kiválasztott eredménykategóriát célszerű a viszonyítani az élőmunka-felhasználás jellemző adataihoz. A következő mutatót érdemes a vállalkozás esetében vizsgálni:

$$\frac{\text{(Üzemi eredmény/Bérköltség)}}{\text{(Adózás előtti eredmény/Bérköltség)}}$$

24. képlet BéRARÁNYOS JÖVEDELMEZŐSÉG.

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

2.2.5.4 Eszközarányos jövedelmezőségi mutatók

„E mutatók esetében célszerű választott eredménykategóriát viszonyítani az eszközök meghatározott csoportjához, alakulásuk az eszközök jövedelemtermelő képessége ad jelzéseket, remélhetőleg növekedésre mutatva. A százalékos kifejezésű mutatók szerkesztésénél külön ügyelni kell arra, hogy a viszonyítási alapként választott eszközök között csak olyanok legyenek, amelyek az adott eredménykategóriához hozzájárulnak” (Bíró, et al., 2007)

A mutatószámok esetében az elemzéshez kiválasztott eredménykategóriát viszonyítjuk az eszközök meghatározott csoportjához. A mutatószámok alakulása az eszközök jövedelemtermelő képességét jelzi.

Az **eszközarányos jövedelmezőségi** mutatót a következő képletek segítségével tudjuk megvizsgálni:

Az első esetben az üzemi eredményt viszonyítjuk az immateriális javak és a tárgyi eszközök értékéhez.

$$\text{Üzemi eredmény}/(\text{Immateriális javak} + \text{Tárgyi eszközök})$$

25. képlet Eszközarányos jövedelmezőségi mutató I.

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

A második kiszámítási módnál (26. képlet) is az üzemi eredmény szerepel a számlálóban, csak a készletek értékéhez viszonyítjuk.

$$\text{Üzemi eredmény}/\text{Készletek}$$

26. képlet Eszközarányos jövedelmezőségi mutató II.

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

A harmadik mutató (27. képlet) esetében is az előző két képlethez hasonlóan a számlálóban az üzemi eredmény, míg a nevezőben pedig az immateriális javak, a tárgyi eszközök és a készletek értéke szerepel.

$$\text{Üzemi eredmény}/(\text{Immateriális javak} + \text{Tárgyi eszközök} + \text{Készletek})$$

27. képlet Eszközarányos jövedelmezőségi mutató III.

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

Végül az utolsó mutató esetében az adózás előtti eredményt és a befektetett eszközök és a készletek összegét viszonyítjuk egymáshoz.

$$\text{Adózás előtti eredmény}/(\text{Befektetett eszközök} + \text{Készletek})$$

28. képlet Eszközarányos jövedelmezőségi mutató IV.

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

A következő két mutató, melyet szeretnék bemutatni. az eszközarányos adózás előtti eredmény (ROA) illetve az eszközarányos adózott eredmény (ROI).

Az egyik leggyakoribb eszközjövodelmezőségi mutató a nemzetközi gyakorlatban a ROA (Return on Net Assets). **Az eszközarányos adózott eredmény (ROA)** a következő képpen definiálható: „Az 1 forint eszközértékre jutó adózott eredmény a vállalkozás vagyonkörében lévő eszközök eredménytermelő képességét mutatja.” (Siklósi & Veress, 2016)

Számításánál elfogadható az is, ha a befektetett eszközöket vagy a működő tőke (összes eszköz-kötelezettségek) szerepel viszonyítási alapként.

$$\text{(Adózás előtti eredmény/Eszközök összesen)*100}$$

29. képlet Eszközarányos adózás előtti eredmény (ROA) (%).

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

Kiemelt jelentősége van annak az eszközarányos jövodelmezőségi mutatónak, amelyet eszközmegtérülési mutatónak nevezünk.

$$\text{(Adózott eredmény/Eszközök összesen)*100}$$

30. képlet Eszközarányos adózott eredmény (ROI) (%).

Forrás: (Bíró, et al., 2007) alapján saját szerkesztés.

Az eszközarányos adózott eredményt befolyásolja:

- egyrészt az értékesített (adózott) jövodelmezőségének alakulása,
- másrészt az eszközök forgási sebességének változása.

„Az eszközarányos jövodelmezőség elemzése elengedhetetlenül fontos, mind a korábbi év(ek)hez hasonlító dinamikus elemzés során, mind pedig más vállalkozásokkal történő összehasonlításakor. Az eredménykategória és a vetítési alapon szereplő eszközérték megválasztásakor felhívjuk a figyelmet ismét a megfeleltetésre, hiszen az adott eredménykategória keletkezése sem.” (Bíró, et al., 2007, p. 127)

3 Kutatás és elemzés

Szakedolgozatomban a SOFA SPED Korlátolt Felelősségű Társaság vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetét fogom bemutatni, illetve elemezni. Első sorban a céget fogom bemutatni.

3.1 Cég bemutatása

A SOFA SPED Kft. 2011.-ben lett bejegyezve. Bár egyszemélyes korlátolt felelősségű vállalkozás, de valójában családi vállalkozásként kezdte meg működését. A céget Hanzerikné Máté Krisztina alapította és ő látja el az ügyvezetői feladatokat is, de a szakmai irányítói feladatokat a férje látja el és az üzleti kapcsolatokat is ő építi. A vállalkozásban a nagyobbik gyermekük a nemzetközi fuvarozásban vállal feladatot, ugyan így a férj testvére is. A nagymama végzi az iroda takarítás munkálatait, a feleség lánytestvére pedig az iroda adminisztratív feladataiból veszi ki a részét.

Maga a cég telephelye Vámosgyörkön, székhelye pedig Tófalun található, a nemzetközi fuvarozást innen intézik azonban a futárszolgálat hatására az országban több helyen létesítettek depót, ami azt jelenti, hogy ezeken a helyeken telephelyet is létesítettek.

A SOFA SPED Kft.-nek a térképen jelölt településeken található fióktelepe (E-cégjegyzék, 2011):

- Vámosgyörk
- Gyöngyös
- Szolnok
- Pásztó
- Gyöngyöshalász
- Szajol

A cég irányításához és a tevékenység végzéséhez megfelelő szakmai tudással rendelkeznek az ügyvezető és a férje is közgazdasági végzettséggel valamint a férj szakmai irányítói szakképzettséggel is rendelkezik.

Bár a cég folyamatosan növekszik, a tulajdonosok mai napig részt vesznek a cég irányításában és a feladatokat ellátásában.

A cég beszámoló összeállításánál alkalmazott szabályrendszerről elmondható, hogy a számviteli törvény előírásainak megfelelően a kettős könyvvitel szabályai szerint vezeti

könyveit és egyszerűsített éves beszámolót készít. A mérleget a számviteli törvény 1. sz. melléklet „A” változata szerint készítjük el, az un. mérlegszerű elrendezéssel. Az üzemi (üzleti) tevékenység eredményét összköltség eljárással állapítjuk meg.

A SOFA SPED Nemzetközi áru fuvarozó Korlátott Felelősségű Társaság, a cég nevéből adódóan a fő tevékenysége a közúti áru fuvarozás. A cég 2021. augusztus 31.-i fordulónappal beszámolót készített adónem áttérés miatt. A cég 2021.09.01.-én társasági adóból átment KIVA adózásba. Ilyenkor kötelesek év közbeni mérlegkészítésre, ezért szerepel az elemzésem során a 2021.-es évből egy 01.-08.hóig és 09.-12.-hóig terjedő időszak.

A kisvállalati adó (KIVA) egyszerűsített adónem három, a vállalkozások által fizetendő adónemet vált ki: a szociális hozzájárulási adót, a szakképzési hozzájárulást (2021.-ig) és a társasági adót. Az adó alapja a személy jellegű kifizetéseknek a tőke és az osztalékműveletek egyenlegével növelt összege. Az adónem előnye, hogy a vállalkozásban keletkezett nyereséget és bértomeget azonos kulccsal terheli, ezáltal jobban ösztönöz a foglalkoztatásra és a bérek emelésére.

3.2 Kvantitatív és kvalitatív kutatás

Az elemzés előtt szeretném bemutatni a kvantitatív és a kvalitatív kutatást, valamint a kettő közötti különbséget.

A kutatási módszereknek két típusát különböztetjük meg, a minőségi (kvalitatív) és a mennyiségi (kvantitatív) kutatást. (Anon., 2020) Nem szükséges egy elemzés során mind a kettőt módszert alkalmazni, hiszen más-más szempontból vizsgálja az adatokat.

Először a kvalitatív kutatást fogom bemutatni. A minőségi megközelítés fő célja a „szürke mező” elemzése, vagyis a kérdéskör árnyalására kevésbé alkalmas. Ezzel a megközelítéssel bonyolultabb, komolyabb és mélyebb összefüggéseket figyelhetünk meg. Alkalmas a kutatási hipotézisek igazolására, de előfordul, hogy az információkat rögzíti, és nem adnak lehetőséget a problémák mélyebb megértéséhez. „A kvalitatív technikával készített vizsgálatokban az interaktivitás, az induktív megközelítés, a rugalmasság és a reflexivitás a jellemző. Nincsenek előre meghatározott konkrét kérdések, mint a survey-kutatásnál, csak a főbb kérdéscsoportok ugyanazok, hiszen az egyéni jellegzetességek kidomborítása az egyik lényeges feladat. Jellegzetes kvalitatív kutatási módszerek: megfigyelés, kísérlet, mélyinterjú, szakértői interjú, fókuszcsoport, esettanulmány. A kvalitatív kutatások gyakran irányulnak pl. az emberek betegség-hiedelmeinek megismerésére, az orvos-beteg kapcsolati

problémák feltárására, a betegek együttműködését befolyásoló motivációk vizsgálatára.” (Boncz, 2015) A kvantitatív kutatás alapja a számszerűsítés, az így nyert adatok statisztikai módszerekkel elemezhetők. (Anon., 2015) A kvantitatív módszerrel a kutatás legalapvetőbb kérdéseire kapsz választ (például: mennyi?, hányan?, hány százalékban?), a mért adatokat ezért mennyiségi mutatóknak is nevezik. Leggyakoribb fajtájaként a kérdőíves kutatást tartják számon. (Anon., 2020) A kvantitatív kutatás leíró jellegű. Mindenképpen hipotézishez kötött, ezt akarjuk alátámasztani számszerű adatokkal. A kvalitatív módszerrel ellentétben a fő módszere a „survey-technika”, mellette sok más módszert is alkalmaz, mint például a strukturált interjú, strukturált megfigyelés.

„A kvantitatív kutatási módszer abból az alapvetésből indul ki, hogy a megismerés folyamatában lényeges eszköz a nagyszámú, széles körben lefolytatott mennyiségi adatgyűjtés, a szisztematikus, szabályokra épített, egységes mérés és a számszerűsíthetőség, mert ez alapján adhatunk választ a kutatási kérdéseinkre. A kvantitatív kutatások általában deduktív jellegűek, a kutató tipikusan azért gyűjt információkat nagyszámú mintán, hogy hipotéziseit, felvázolt elméleti állításait igazolni tudja.” (Boncz, 2015) Azon alapul, hogy az emberi magatartás is mérhető, azaz számszerűsíthető, tehát az így nyert adatok statisztikai módszerekkel vizsgálhatók. Az érvényessége alacsony, azonban a megbízhatósága magas. (Csépanyi, 2011)

3.3 Vagyoni helyzet elemzése

A vállalkozás tevékenységének elemzéséhez fontos információ, hogy a SOFA SPED Kft. könyvvizetésének módja a kettős könyvvitel. Az éves beszámolót december 31-i fordulónappal készüli. Az eredménykimutatást összköltségeljárással állítják össze.

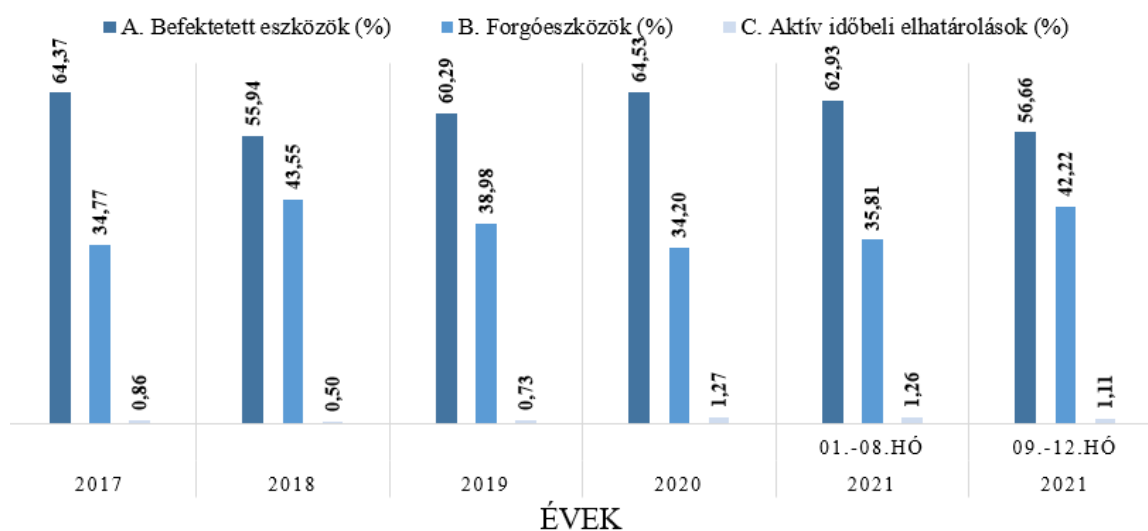
A Szakirodalom (4. oldal) című fejezetben dolgoztam ki az elemzéshez szükséges mutatókat, melyeket vizsgálni fogok a 2017-2021.-es évekre vonatkozóan. Az elemzéshez felhasznált adatokat biztosító eredménykimutatás illetve mérleg a dolgozatom mellékletében megtalálhatóak

Elsőként elemezni fogom a mérleg adatokat, az eszközöket majd a források összetételét. Először az aktívákat, aztán a passzívákat fogom vizsgálni a 2017-2021.-es évekre vonatkozóan. A kiszámolt mutatók kifejezik az eszközcsoporthoz és a mérlegfőösszeg egymáshoz viszonyított arányát.

3.3.1 Eszközoldali mutatók

A következő részben szeretném felvázolni először az eszközoldali mutatókat. Az eszközoldalon lévő tételeket úgy is definiálhatjuk, hogy a vagyoni a megjelenése formája. Ebben a részben szeretném bemutatni a főcsoportok arányát az összes eszköz értékéhez viszonyítva, tehát ezek a mutatók az eszközállományon belüli arányokat, illetve azok változását mutatják be.

A 3. ábra bemutatja a SOFA-SPED Kft. eszközök összetételét (mérlegfőcsoportok arányát) a vizsgált 5 évben:

3. ábra Eszközállomány változása (2017-2021)(%).

Forrás: Saját szerkesztés.

A 3. ábra alapján elmondható, hogy a vizsgált 5 év mindegyikére igaz, hogy a befektetett eszközök aránya volt a legmagasabb a mérlegfőcsoportok közül. A befektetett eszközök mérlegfőcsoport akkor tekinthető elfogadhatónak, ha az értéke 30% és 70% között helyezkedik el. Ez az elvárás minden évben érvényesül. A 2018 és 2021 második felében az arányuk 55% és 57% között mozog. A többi évben az arányuk 60% fölé emelkedett. Mindazok mellett, hogy a befektetett eszközök értéke a legmagasabb a vizsgált években, elmondható, hogy a legalacsonyabb arányt az aktív időbeli elhatárolások teszik ki. A főcsoport aránya minden évben 1% körüli értéket képvisel. A harmadik főcsoport a forgóeszközök, amelynek aránya 30% és 40% körül mozog.

A következő részben szeretném részletesen bemutatni, illetve kifejteni, hogy a 2. számú ábrán látható arányok, hogyan tevődnek össze. A 2. táblázat százalékos formában, míg a 3. táblázat ezer forintos formában jeleníti meg.

	2017	2018	2019	2020	2021	2021
					01.-08.hó	09.-12.hó
A. Befektetett eszközök (%)	64,37	55,94	60,29	64,53	62,93	56,66
I. Immateriális javak (%)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II. Tárgyi eszközök (%)	64,37	55,94	60,29	64,53	62,93	56,66
III. Befektett pénzügyi eszközök (%)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B. Forgóeszközök (%)	34,77	43,55	38,98	34,20	35,81	42,22
I. Készletek (%)	0,69	0,52	1,01	0,54	0,63	0,62
II. Követelések (%)	25,11	26,23	20,92	15,07	28,48	35,13
III. Értékpapírok (%)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IV. Pénzeszközök (%)	8,98	16,81	17,05	18,59	6,70	6,47
C. Aktív időbeli elhatárolások (%)	0,86	0,50	0,73	1,27	1,26	1,11
Eszközök (aktívák) összesen (%)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

2. táblázat Eszközállomány változása 2017-2021 között, százalékos formában.

Forrás: Saját szerkesztés a beszámoló adatai alapján.

A következő táblában az adatokat ezer forintos formában szeretném bemutatni.

	2017	2018	2019	2020	2021	2021
					01.-08.hó	09.-12.hó
A. Befektetett eszközök	133 597	132 266	127 294	107 174	108 152	126 978
I. Immateriális javak	0	0	0	0	0	0
II. Tárgyi eszközök	133 597	132 266	127 284	107 174	108 152	126 978
III. Befektett pénzügyi eszközök	0	0	10	0	0	0
B. Forgóeszközök	72 177	102 969	82 287	56 800	61 552	94 618
I. Készletek	1 433	1 218	2 130	893	1 077	1 387
II. Követelések	52 111	62 018	44 158	25 031	48 956	78 724
III. Értékpapírok	0	0	0	0	0	0
IV. Pénzeszközök	18 633	39 733	35 999	30 876	11 519	14 507
C. Aktív időbeli elhatárolások	1 784	1 190	1 544	2 113	2 169	2 491
Eszközök (aktívák) összesen	207 558	236 425	211 125	166 087	171 873	224 087

3. táblázat Eszközállomány változása 2017-2021 között, ezer forintos formában.

Forrás: Saját szerkesztés a beszámoló adatai alapján.

A Befektetett eszközök értéke a 2017-es év után folyamatosan csökken, majd a 2021-es évtől kezd újra javuló tendenciát mutatni. Abban az esetben, ha a befektetett eszközök aránya nő, akkor kedvezőnek minősíthető. Ugyanis ez jelentheti azt, hogy a főtevékenységet közvetlenül szolgáló gépek nőttek a legdinamikusabban. Valamint a beruházások növekedése is lehet mögötte.

Elsőként a befektetett eszközökön belüli mérlegcsoportokat szeretném bemutatni, vagyis az immateriális javakat, a tárgyi eszközöket illetve a befektetett pénzügyi eszközöket.

Az **immateriális javak**, a befektetett eszközök azon része, melyek nem anyai formában tartósan (éven túl) szolgálják a vállalkozás tevékenységét. (Lehoczki, 2013). Az általam vizsgált időszakban a vállalkozás tevékenység ez a mérlegcsoport egyáltalán nem szolgálja.

A **tárgyi eszközök** olyan vagyontárgyak, amelyek a vállalkozás tevékenységét közvetlenül, vagy közvetve egy évnél hosszabb ideig tartósan szolgálják. Általában nagyobb értékűek, több termelési folyamatban vesznek részt, fokozatosan használódnak el. A tárgyi eszközök a SOFA-SPED Kft. tevékenységét a legjelentősebben szolgálják. A befektetett eszközök teljes részét teszik ki a 2017.-es és 2021.-es évek között. 2018 és a 2021.-es év második felében látható, hogy a értékük csökken. A 2020-as évben volt a legmagasabb az arányuk 64,53%, míg 2018-ban a legalacsonyabb 55,94%.

A tárgyi eszközök jelentős részét az ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok teszik ki, továbbá megjelennek még a műszaki berendezések, gépek, járművek valamint az egyéb berendezések, felszerelések, járművek.

A **befektetett pénzügyi eszközök** olyan eszközök, melyeket a vállalkozó azzal a céllal fektetett be más vállalkozónál, adott át más vállalkozónak, hogy ott tartás jövedelemre tegyen szert, vagy befolyásolási, irányítási, ellenőrzési lehetőséget érjen el. Ezek az eszközök a vállalkozó elképzelése szerint csak egy évnél hosszabb idő elteltével tehetők készpénzzé. (Pénzügy, 2008). A SOFA-SPED Kft. esetében az immateriális javakhoz hasonlóan, nem vesznek részt a vállalkozás tevékenységében. A 2019-es év az egyetlen mikor minimális arányban megjelentek. Itt az értéke 10 ezer Ft.-ot ért el. A többi évben viszont nem képviseltek értéket.

A következő mérlegfőcsoport, amit beszeretnék mutatni a Forgóeszközök. Ide tartoznak a készletek, a követelések, az értékpapírok és a pénzeszközök.

A **Forgóeszközök** értéke a 2018-as és a 2021-es év között csökken, ez kedvezőnek tekinthető, mert csökkent a követelések aránya. Viszont kedvezőtlen is, ugyanis a pénzeszközök aránya visszaesett a 2018-as évtől.

A forgóeszközök, azok az anyagi és nem anyagi javak, amelyek nem maradnak sokáig a vállalkozás vagyonában (1 évnél rövidebb ideig). A termelési ciklus során használjuk fel őket.

A **készletek** aránya akkor tekinthető, ha az értéke 30% és 70% közötti. Az értékeket vizsgálva. Ezt az értéket azonban egyik évben sem valósul meg.

A **követelések** vizsgálata egyik legfontosabb, mivel összefüggésben van a társaság pénzállományának alakulásával. A követelések aránya a vizsgált években nagyon változó. Egyaránt tapasztalhatók csökkenések és növekedések. A 2018-as és a 2020-as évben csökkent az arányuk, majd utána növekedni kezdett. A maximum értéket 2021 második felében képviselik a követeléssel 35,13%-kal. Az értékük két tétel összegéből tevődik össze. Az egyik a követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők), a másik tétel pedig az egyéb követelések.

Az **értékpapírok** a vizsgált években nem szerepeltek a vállalkozás mérlegében, összegük végig nulla volt.

A **pénzeszközök** között szerepeltetjük a pénztár és bankbetét tételeket a mérlegben a 2017-2021 között a vállalkozás pénzeszközei között a bankbetétek képviselték a nagyobb arányt minden évben. A legnagyobb értéket 2018.-ban érte el, ahol a pénzeszközökön belül 98,64% volt az aránya. A legkisebb értéket 2021. 01.-08.-ig időszakban érte el, ami abból az okból adódik, hogy megnőtt a vevő követelések száma.

Végezetül az **aktív időbeli elhatárolások** az utolsó mérlegfőcsoport az eszközökön belül. Itt szerepelnek a bevételek aktív időbeli elhatárolása, a költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása valamint a halasztott ráfordítások. Az aktív időbeli elhatárolások aránya változatos. A legalacsonyabb 2018.-ban volt 0,50%-kal, de a következő években növekvő tendenciát mutat, mely növekedés a jóváírásoknak köszönhető. Majd a 2020-as évtől az értéke 1% fölött van. A legmagasabb arányt a 2020-as évben érte el. Az aktív időbeli elhatárolások értéke a költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolásából adódik. A 2017.-es és 2021.-es év 08.-ig terjedő időszakában jelent meg a bevételek aktív időbeli elhatárolása.

3.3.2 Forrásoldali mutatók

Az eszközoldali mutatók után bemutatom, a forrásoldalon szereplő tételeket úgy definiálhatjuk, hogy itt szerepel a vállalkozás vagyonának az eredete. A forrás oldalon jelenik meg a saját tőke, a céltartalékok, a kötelezettségek és a passzív időbeli elhatárolások.

	2017	2018	2019	2020	2021	2021
					01.-08.hó	09.-12.hó
D. Saját tőke	130 738	143 262	145 681	129 091	120 067	166 580
I. Jegyzett tőke	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
II. Jegyzett, de be nem fizetett tőke	0	0	0	0	0	0
III. Tőketartalék	0	0	0	0	0	0
IV. Eredménytartalék	101 725	127 738	140 262	142 676	126 091	117 067
V. Lekötött tartalék	8 000	0	0	0	0	0
VI. Értékelési tartalék	0	0	0	0	0	0
VII. Adózott eredmény	18 013	12 524	2 419	-16 585	-9 024	46 513
E. Céltartalékok	0	0	0	0	0	0
F. Kötelezettségek	70 936	87 140	58 002	35 083	51 402	55 857
I. Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	0	0	0	0
II. Hosszú lejáratú kötelezettségek	30 806	25 712	10 780	2 219	2 187	4 947
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	40 130	61 428	47 222	32 864	49 215	50 910
G. Passzív időbeli elhatárolások	5 884	6 023	7 442	1 913	404	1 650
Források (passzívák) összesen	207 558	236 425	211 125	166 087	171 873	224 087

4. táblázat Forrásállomány változása 2017 és 2021 között ezer forintos formában.

Forrás: Saját szerkesztés a beszámoló adatai alapján.

A 4. táblázatban szereplő ezer forintos forma után a következő táblázatban szeretném az adatokat százalékos formában is szemléltetni.

	2017	2018	2019	2020	2021	2021
					01.-08.hó	09.-12.hó
D. Saját tőke	63	60,60	69,00	77,72	69,86	74,34
I. Jegyzett tőke	1,45	1,27	1,42	1,81	1,75	1,34
II. Jegyzett, de be nem fizetett tőke	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
III. Tőketartalék	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IV. Eredménytartalék	49,01	54,03	66,44	85,90	73,36	52,24
V. Lekötött tartalék	3,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
VI. Értékelési tartalék	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
VII. Adózott eredmény	8,68	5,30	1,15	-9,99	-5,25	20,76
E. Céltartalékok	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
F. Kötelezettségek	34,18	36,86	27,47	21,12	29,91	24,93
I. Hátrasorolt kötelezettségek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II. Hosszú lejáratú kötelezettségek	14,84	10,88	5,11	1,34	1,27	2,21
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	19,33	25,98	22,37	19,79	28,63	22,72
G. Passzív időbeli elhatárolások	2,83	2,55	3,52	1,15	0,24	0,74
Források (passzívák) összesen	100	100	100	100	100	100

5. táblázat Forrásállomány változása 2017 és 2021 között százalékos formában.

Forrás: Saját szerkesztés a beszámoló adatai alapján.

A táblázat alapján látható, hogy a **saját tőke** értéke 2018.-ban volt a legalacsonyabb, abban az évben 60,60% volt az arányuk, míg 2020.-ban a legmagasabb 77,72%-kal.

Ez az aránynövekedés a kötelezettségek csökkenése okozta a 2019-ről 2020-ra. Viszont a 2021-es évre 7,86%-ot csökkent.

A vállalkozás **jegyzett tőkéje** minden évben változatlanul 3 000 000 Ft, amelynek aránya 1,27% és 1,81% között mozog.

Jegyzett, de be nem fizetett tőkével, tőketartalékkal és értékelési tartalékkal egyik évben sem rendelkezett a vállalkozás, ezért az értékük minden évben nulla.

Az **eredménytartalék** változása kedvező, ugyanis a 2017.-es évtől növekedik egészen a 2020-as évig, ahol az aránya elérte a 85,90%-ot. Viszont a 2021-es év végére csökken az értéke 33,7%-kal.

A **lekötött tartaléknak** a vállalkozás esetében a 2017-es évben 8 000 000 Ft-tal jelent meg. A többi évben a vállalkozás nem képzett lekötött tartalékot.

Az utolsó mérlegcsoport a saját tőkén belül az **adózott eredmény**, melynek értéke folyamatosan csökken. A 2020 és 2021-es év első felében a vállalkozásnál jelentős csökkenés következett be. A vállalkozás ebben a két évben veszteségesen működött. Ennek az oka oda vezethető vissza, hogy a vállalkozás bevétele jelentősen vissza esett. A 2020-as évben 172 986 000 Ft.-tal volt kevesebb az értékesítés nettó árbevétele. A 2021-es év 01.-08.-hóig terjedő időszakra pedig további 31 697 000 Ft.-tal csökkent. A költségek értéke is visszaszorításra került, de így is veszteséges volt a vállalkozás. A 2021-es év szeptemberétől decemberig terjedő időszakban a vállalkozás már nyereséges volt. Ez annak köszönhető, hogy az előző időszakhoz képest nőtt a vállalkozás bevétele 19 135 000 Ft-tal, valamint sikerült tovább csökkenteni a költségeket. Így a 2021-es év végére az adózott eredmény aránya a saját tőkén belül 20,76%-ra növekedett.

A következő mérlegfőcsoport a **céltartalékok**, azonban a vállalkozás a vállalkozás egyik évben sem képzett céltartalékot, ezért az arányuk nulla lesz.

Szeretném bemutatni a **kötelezettségeket**, melynek értékei ingadoznak a vizsgált időszakban, azaz egyaránt tapasztalható növekedés és csökkenés is, mind forintos mind pedig százalékos formában. A kötelezettségek legnagyobb részét a rövid lejáratú, vagyis éven belüli kötelezettségek teszik ki, alacsonyabb résszel pedig a hosszú lejáratú, tehát éven kívüli kötelezettségek szerepelnek, a hátrasorolt kötelezettséggel pedig egyik vizsgált évbe sem rendelkezik a vállalkozás.

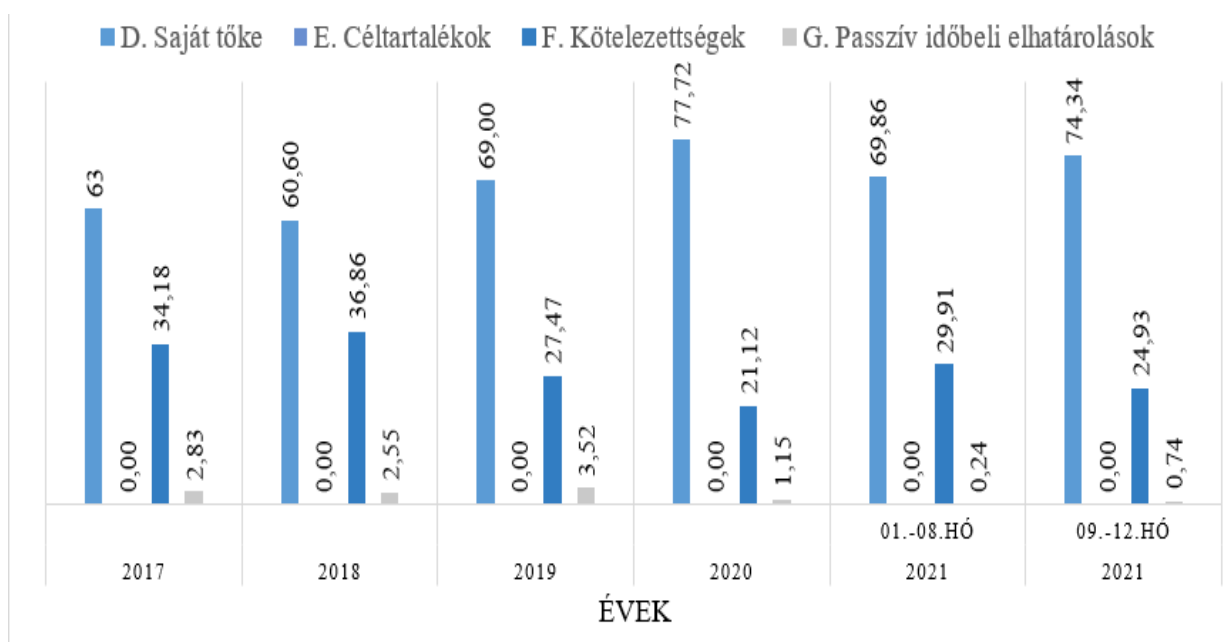
A **rövid lejáratú kötelezettségek** arányait tekintve azt figyelhetjük meg, hogy a mérlegcsoport értéke váltakozó, megfigyelhető növekedés és csökkenés is egyaránt. A legmagasabb értéket 2021-es év első felében érték el, ebben az évben 28,63%-ot ért el. Ebben az évben ugrott meg a rövid lejáratú kölcsönök értéke, melynek oka a tagoktól kapott kölcsönhöz vezethető vissza, melyet a 2021-es év végére sikerült vissza fizetni. Azonban a 2021-es év végére megnőtt a rövid lejáratú hitelek értéke 22 484 000 Ft-tal. Azért történt ekkora növekedés, mert a vállalkozás elkezdett új autókat beszerezni lízingek keretein belül, melyre azért volt szükség, hogy az új tevékenységi kört, a futárszolgálati tevékenységet teljes körűen el tudják végezni. Valamint a vállalkozásnak sikerült felvennie a Széchényi folyószámlahitelt beruházásainak finanszírozására.

A **hosszú lejáratú kötelezettségeket** figyelembe véve az értékük folyamatosan csökken. A 2021-es év végére tapasztalható minimális 0,94%-os növekedés. Az éven túli kötelezettségek teljes részét a beruházási és fejlesztési hitelek teszik ki. A folyamatos csökkenés oka, az hogy a vállalkozás a fennálló, élő lízingjeit folyamatosan, évről évre csökkentette. 2020-as évre a vállalkozás 8 darab lízingje 1 darabra csökkentett. Azonban a 2021-es évben végzett beruházások, új autók beszerzése miatt lassan, de elkezdett növekedni az érteke.

Hátrasorolt kötelezettség egyik vizsgált évben sem keletkezett, ezért az értékük nekik is nulla.

Végül szeretném bemutatni az utolsó mérlegfőcsoportot a **passzív időbeli elhatárolásokat**. Itt szereplenek a társaság mérlegében a passzív időbeli elhatárolása: a költségek, a ráfordítások passzív időbeli elhatárolása és a halasztott bevételek. A passzív időbeli elhatárolások értékeiről is elmondható, hogy nagyon változó. Tapasztalható növekedés és csökkenés is egyaránt. A 2017 és 2018-as években az aránya 2,5% és 3% között mozog. 2019-ben volt az értéke a legmagasabb 3,52%-kal, azonban a következő években már jelentősen csökken az arányuk. A 2020-as évre 1,15%-ra csökken az értéke, ami 2,37%-os csökkenést jelent. A 2021-es évre olyan alacsony arányt képvisel, hogy az aránya nem éri el az 1%-ot.

A SOFA SPED Kft. forrásállomány a következő diagrammal szemléltetem.

4. ábra Forrásállomány változása 2017-2021 között százalékos formában.

Forrás: Saját szerkesztés a beszámoló adatai alapján.

A 4. ábra alapján összegezve elmondható, hogy a források között a saját tőke aránya a legmagasabb a vizsgált években. Az értéke 60% és 80% között mozog, mely az eredménytartalék változása befolyásol. A jegyzett tőke aránya a vizsgált időszakban nem változott. A céltartalékok aránya 0% a vizsgált években. A kötelezettségek forrásoldalon belül képviselt aránya változó. A vizsgált években az érték 20% és 40% között mozgott. A passzív időbeli elhatárolások nagyon minimális arányt képviselnek a forrásoldalon, a legmagasabb érték 3,52%, melyet kitesznek.

3.3.3 Tőkeszerkezeti mutatók

Ebben a fejezetben szeretném a tőkeszerkezeti mutatók elemzésével vizsgálni a vállalkozás helyzetét. A következő mutatókat fogom bemutatni: tőkeellátottság, tőkearányos adózott eredmény, saját tőke-jegyzet tőke aránya, kötelezettségek aránya és a tőkefeszültség.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
62,99	60,60	69,00	77,72	69,86	74,34

6. táblázat. Tőkeellátottság (%)

Forrás: Saját szerkesztés.

A **tőkeellátottság** mutató (6. táblázat) azt mutatja, hogy a vállalkozás tulajdonosai milyen mértékben látják el a céget saját forrásokkal. Abban az esetben kedvezőnek tekinthető, ha az értéke növekszik. A 2018-as és 2020-as év között kedvezőnek minősül ugyanis ezekben az években folyamatosan növekedett az értéke. 2021. 08.hóig terjedő időszakban visszaesett az érték 7,86%-kal, ezt az váltotta ki, hogy a mérlegfőösszegnek hiába nőtt az értéke, a 2020-as évben a vállalkozás veszteséges volt, így 2021.-ben az eredménytartalék értéke nagyobb arányban csökkent, mint amilyen növekedés történt az összes forrásban. 2021-es év utolsó időszakában viszont újra jelentősen növekedett itt 74,34%-ra nőtt, vagyis 4,48%-os növekedés történt, ami ahhoz vezethető vissza, hogy a költségek visszaszorításával és a bevétel növekedésével a vállalkozás 2021 év végére 46 513 ezer forintot adózott eredményt realizált, valamint csökkent a korábbi év vesztesége, és így megnőtt a saját tőke értéke.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
13,78	8,74	1,66	-12,85	-7,52	27,92

7. táblázat Tőkearányos adózott eredmény I. (%)

Forrás: Saját szerkesztés.

A **tőkearányos adózott eredmény** két módon is megállapítható, attól függ, hogy az adózott eredményt mihez viszonyítjuk.

Itt **az első esetben** (7. táblázat) az adózott eredményt a saját tőkéhez viszonyítottam. A vagyongyarapodás nyújt információt. Abban az esetben kedvező, ha az minél magasabb arányokat tapasztalhatunk. Itt ebben az esetben is látszik, hogy a vállalkozás a 2020-2021.-es évben veszteségesen működött. Összességében a 2017-es évtől minden évben egyre alacsonyabb értéke, azonban a 2020-as évre csökken az aránya 11,19%-kal. Ezt az adózott eredmény drasztikus csökkenése váltotta ki. A 2021-es év végére viszont 35,44%-kal emelkedett az aránya.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
16,65	23,95	124,02	-18,09	-33,24	6,45

8. táblázat Tőkearányos adózott eredmény II (%)

Forrás: Saját szerkesztés.

A **második esetben** (8. táblázat) a jegyzett tőkét viszonyítjuk az adózott eredményhez. Ebben az esetben a jegyzett tőke kerül a nevezőben. Itt is az érvényesül, hogy minél magasabb az

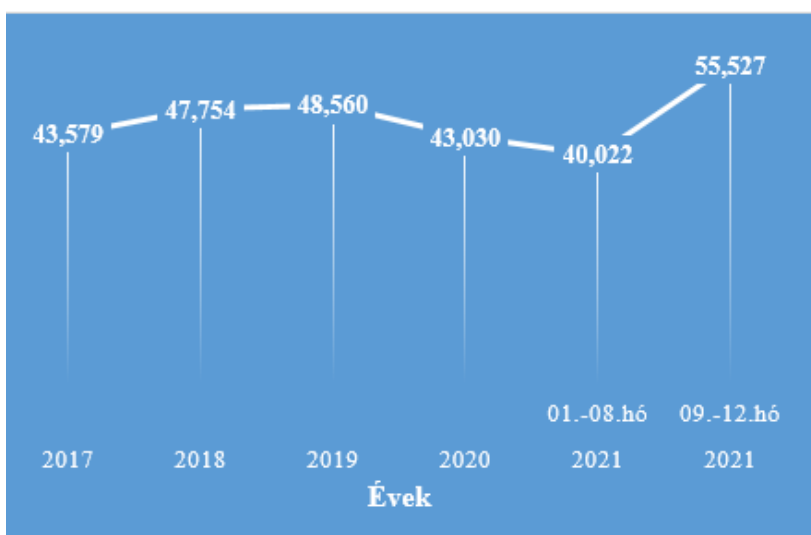
értéke annál kedvezőbb. Mivel a jegyzett tőke minden évben változatlan volt, így az adózott eredmény változása van hatással a mutatóra. Ezt a mutatót a jövedelmezőségi helyzet elemzésénél is figyelme tudjuk venni, ezért ezt a mutatót abban a fejezetben fogom jobban kifejteni.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
43,58	47,75	48,56	43,03	40,02	55,53

9. táblázat Saját tőke aránya.

Forrás: Saját szerkesztés.

Szeretném felvázolni a **saját tőke-jegyzett tőke arányát** (9. táblázat). Ez az első olyan mutató, amelyik nem százalékos formában kerül kifejezésre, hanem együtthatós formában. Ennél a mutatónál is az érvényesül, hogy abban az esetben kedvező, ha az értéke minél magasabb. A következő diagram segítségével szeretném szemléltetni a mutató alakulását:

5. ábra Saját tőke-jegyzett tőke aránya.

Forrás: Saját szerkesztés.

Az 5. ábra alapján elmondható, hogy a mutató az első években kedvezőnek minősül, ugyanis az értéke minden évben egyre magasabb egészen 2020-ig, ahol viszont már kedvezőtlen, hiszen itt lecsökkent az értéke 48,56-ról 43,03-ra, mégis 2021 első felében volt a legalacsonyabb a vizsgált évek tekintetében, hiszen ebben az évben 40,022 az értéke.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
34,18	36,86	27,47	21,12	29,91	24,93

10. táblázat Kötelezettségek aránya. (%)

Forrás: Saját szerkesztés.

A **kötelezettségek arányainak** (10. táblázat) értéke a vizsgált időszakban nagyon ingadozik. Egyaránt tapasztalható növekedés és csökkenés is. A kötelezettségek arányának nagy részét a rövid lejáratú kötelezettségek teszik ki. 2017-ben volt, hogy a rövid és hosszú lejáratú kötelezettségek hasonló arányt képviseltek, hiszen a hosszú lejáratú aránya 14,84%, míg a rövid lejáratú kötelezettségek aránya 19,33% volt. Ezt követő években pedig csökkent a hosszú lejáratú kötelezettségek értéke. 2020-ban volt a legalacsonyabb az arányuk, ez annak köszönhető, hogy a vállalkozás rendezte szállítói tartozásokat. A hátrasorolt kötelezettséggel pedig egyik évben sem rendelkezik a vállalkozás.

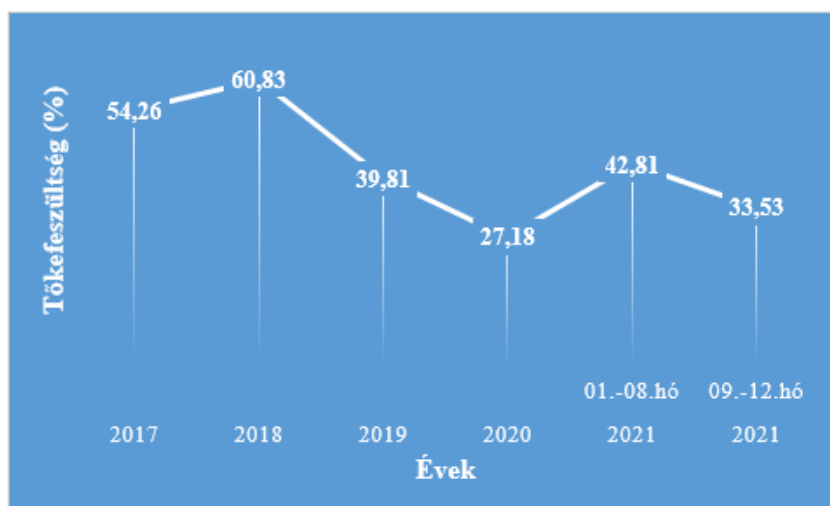
2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
54,26	60,83	39,81	27,18	42,81	33,53

11. táblázat Tőkefeszültség.(%)

Forrás: Saját szerkesztés.

A **tőkefeszültség** (11. táblázat) mutatja meg az idegen tőke és a saját tőke viszonyát. A tőkefeszültség mutató esetében az a kedvező, ha minél alacsonyabb az értéke, hiszen az azt jelenti, hogy csökkent az idegen tőke aránya a vállalkozásban, tehát annál kevésbé van eladósodva a vállalkozás.

A mutató alakulását a következő diagramm segítségével mutatom be:

6. ábra Tőkefeszültség alakulása 2017 és 2021 között. (%)

Forrás: Saját szerkesztés.

A 6. ábra alapján megfigyelhető, hogy a legmagasabb értéke 2018-ban volt 60,83%-kal. A következő év azonban 39,81%-ra csökken, melynek az oka oda vezethető vissza, hogy visszaesett az idegen tőke értéke, mely annak köszönhet, hogy a vállalkozás vissza tudta fizetni egy részét. A 2020-as évre tovább csökkent az értéke, ugyanis ebben az évben is tovább csökkentette az idegen tőke arányát a vállalkozás. Ebben a két évben látható a javuló tendencia. Azonban a 2021-es év elejére ismét megnőtt a mutató értéke, ugyanis az előző évi eredmény miatt csökkent a vállalkozás saját tőkéjének az összege, viszont az idegen tőke aránya növekedett, de szerencsére a 2021-es év végére újra lecsökkent a mutató 33,53%-ra. Tehát elmondható, hogy ennél a mutatónál jelentős volt az ingadozás a vizsgált időszakban. A mutató értéke egyaránt nőtt és csökkent.

3.3.4 Horizontális mutatók

Ebben a fejezetben a következő mutatók, melyekkel a vagyoni helyzetet vizsgálom a horizontális mutatók. A mutató, melyet elemezni fogok a befektetett eszközök fedezete.

A **befektetett eszközök fedezetét** kétféleképpen is megtudjuk állapítani. Attól függ, hogy milyen források szerepelnek a nevezőben.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
97,86	108,31	114,44	120,45	111,02	131,19

12. táblázat Befektetett eszközök fedezet A. (%)

Forrás: Saját szerkesztés.

Itt az **első mutatónál** a saját tőke értékét viszonyítom a befektetett eszközök értékéhez, ezzel a mutatóval képet kapunk arról, hogy milyen arányban tudja a vállalat a saját tőkéből finanszírozni a befektetett eszközöket. Annál jobb, minél magasabb az értéke, mert ebben az esetben nincs szükség idegen forrás igénybevételére. A mutató értéke minden évben növekszik. A növekedés annak köszönhető, hogy amíg a saját tőke értéke nő, addig a befektetett eszközök értéke pedig csökken 2017-től 2019.-ig. A 2021.-es év első felében tapasztalható csökkenés, ebben az időszakban 111,02%-ra csökkent a mutató értéke 120,45%-ról. Hiszen ebben az évben a saját tőke értéke csökken az előző évben realizált veszteség miatt.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09-12.hó
120,92	127,75	122,91	122,52	113,04	135,08

13. táblázat Befektetett eszközök fedezete B.

Forrás: Saját szerkesztés.

A **második mutató** esetében a saját tőke mellett a hosszú lejáratú kötelezettségek is szerepelnek a számlálóban, ezért ennek a mutatónak az értékei sokkal magasabbak lesznek. Itt arról kapunk képet, hogy a tartós források mennyire fedezik a befektetett eszközöket. Az első mutatóval ellentétben itt az értékek nagyon ingadoznak.

3.4 Pénzügyi helyzet elemzése

A pénzügyi helyzet elemzésekor szeretném elsőként bemutatni az adósságállományi mutatókat, azon belül vizsgálni fogom az adósságállomány arányát, a saját tőke arányát és az adósságállomány fedezettségét. Majd szeretném bemutatni a SOFA SPED Kft. likviditását, amelyet a következő mutatókkal fogom szemléltetni: likviditási ráta, likviditási gyorsráta, pénzeszköz likviditási mutató, dinamikus likviditási gyorsráta.

3.4.1 Adósságállományi mutatók

Először a pénzügyi helyzetet az adósságállományi mutatók segítségével szeretném bemutatni. Az adósságállomány mindazon tartozások összessége, amelyek vállalkozásnál a hitelnyújtóival, a szállítóival, az állami költségvetéssel, az adóhatósággal, a munkavállalóival, szövetkezeteknél tagjaival szemben fennállnak.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
19,070	15,217	6,890	1,690	1,789	2,884

14. táblázat Adósságállomány aránya. (%)

Forrás: Saját szerkesztés.

Először szeretném bemutatni az **adósságállomány aránya** mutatót. Ennél a mutatónál az adósságállomány (vagyis a hosszú lejáratú- valamint hátrasorolt kötelezettségeket) viszonyítjuk az adósságállomány és a saját tőke összegéhez. A vállalkozás esetében a vizsgált időszakban nem mutatkozik a mérlegben hátrasorolt kötelezettség, ezért az adósságállományt a hosszú lejáratú kötelezettségek alkotják.

A mutató értéke 2017-ben volt a legmagasabb 19,07%-kal. A következő években az értéke folyamatosan csökken. A legnagyobb csökkenés a 2019-es évben történt, ahol a 2018-as évhez viszonyítva 8,33%-kal csökkent. A 2020-as évtől az értéke az 5%-ot sem éri el. A 2021.-es év végére tapasztalható minimális növekedés, de ennek az értéke nagyon csekély. A csökkenés oda vezethető vissza, hogy csökkent a vállalkozás beruházási és fejlesztési hiteleinek értéke és ez javítja a mutató értékét. Az elfogadható érték 60% alá esik, ezért minden évben kedvezőnek tekinthető az adósságállomány aránya a vállalkozás tekintetében.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
80,93	84,78	93,11	98,31	98,21	97,12

15. táblázat Saját tőke aránya. (%)

Forrás: Saját szerkesztés.

A következő mutató a **saját tőke aránya** mutató, mely kifejezi, hogy mennyire adósodott el a vállalkozás. Az értéke abban az esetben optimális, ha 40% feletti összeget mutat. A mutató együtt értelmezhető az adósságállomány mutatóval, hiszen a képletek nevezőjében megegyeznek az adatok, csak ebben az esetben a saját tőke szerepel a számlálóban. Tehát ha a két mutatót összeadjuk az értéküknek összesen 100% kell, hogy legyen. Például a mutató az adósságállomány aránya estében 2017-ben volt a legmagasabb az értéke, tehát a saját tőke aránya ebben az évben a legalacsonyabb értéket képviseli. Az értéke folyamatosan növekszik, amely annak köszönhető, hogy az eredménytartalék értéke minden évben egyre magasabb, a 2021-es évben csökken az értéke, de jelen esetben nem történik jelentős méretű

csökkenés a mutató esetében, hiszen az értéke így is 95% feletti. Tehát összességében elmondható, hogy a mutató értéke elég magas.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
424,39	557,18	1351,40	5817,53	5490,03	3367,29

16. táblázat Adósságállomány fedezettsége (%).

Forrás: Saját szerkesztés.

Az **adósságállomány fedezettsége** mutató azt mutatja meg, hogy a vállalkozás képes-e eleget tenni törlesztési kötelezettségeinek. Tehát minél magasabb az értéke, annál kedvezőbb. A mutató értéke azért ilyen magas, mert a hosszú lejáratú kötelezettségek értéke a saját tőke értékéhez képest minimális arányt képvisel.

3.4.2 Likviditási mutatók

A pénzügyi helyzet elemzésekor az adósságállomány vizsgálata mellett fontos kiemelni a vállalkozás likviditási helyzetét is. Hiszen ezzel kapunk képet a cég fizetőképességéről, hogy eleget tud tenni a fizetési kötelezettségeinek, valamint erről, hogy vállalkozás tulajdonában lévő eszközök milyen mértéken likvidek, tehát milyen gyorsan értékesíthetők. A likviditási helyzetet a következő mutatókkal szeretném szemléltetni:

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
1,80	1,68	1,74	1,73	1,25	1,86

17. táblázat Likviditási ráta.

Forrás: Saját szerkesztés.

A **likviditási ráta** mutató arról ad információt, hogy a forgóeszközök értéke hányszorosát teszik ki a rövid lejáratú kötelezettségeknek. Az értéke annál kedvezőbb, minél magasabb értéket képvisel. Viszont a túlzottan magas likviditási sem megfelelő, mert ez a jövedelmezőség romlását eredményezheti. Hazánkban 1,3 fölé tehető az optimális értéke. Azonban a hitelintézetek esetében az 1,8 feletti értéket kedvelik jobban, nemzetközi viszonylatban pedig 2 fölötti érték a megfelelő. Ha a mutató értéke 1 alatt van, akkor a vállalkozás esetében fizetőképzetlenség veszélye áll fenn. A SOFA SPED Kft. likviditási rátája mindegyik évben 1 fölött van, tehát ez a veszély nem áll fenn. Az 1,3-as érték a 2021.-es év 01.-08.-ig terjedő időszak kivétel minden évben teljesül, ebben az évben a legalacsonyabb a likviditási ráta mutató, ahol 1,25 az aránya, ami azt jelenti, hogy 1 Ft rövid

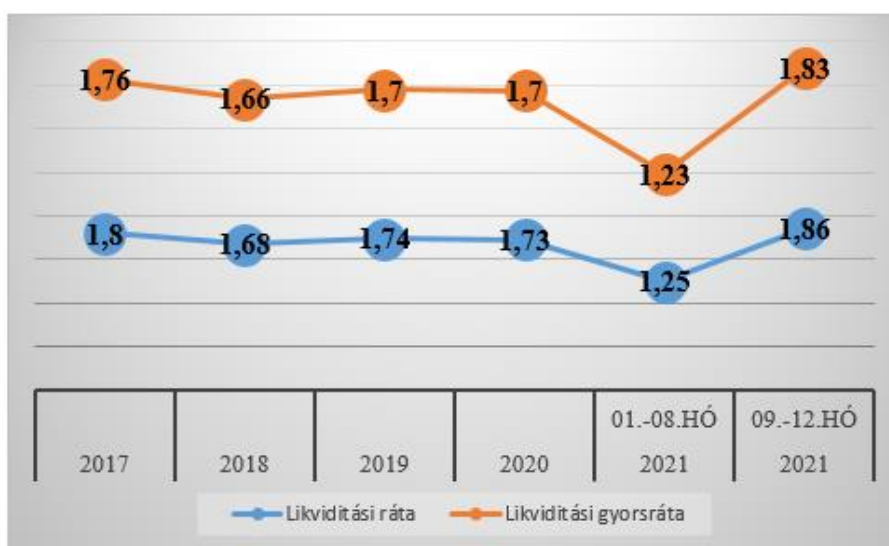
lejáratú kötelezettségre 1,25 forgóeszköz jutott. A hitelintézetek által preferált 1,8-as értéket a 2017-es és a 2021-es év végén is eléri a mutató, viszont a nemzetközi szinten támogatott 2 fölötti értéket egyik évben sem éri el. De ennek ellenére elmondható, hogy a vállalkozást nem fenyegeti, hogy egy esetleges fizetéseképtelenség alakuljon ki.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
1,76	1,66	1,70	1,70	1,23	1,83

18. táblázat Likviditási gyorsráta.

Forrás: Saját szerkesztés.

A következő mutató a **likviditási gyorsráta**, melynek a kiszámítási módja hasonló a likviditási rátához, de a számlálóban szereplő forgóeszközök értékét csökkenteni kell a készletek értékével, mert ezek kevésbé likvid eszközök. Tehát ezért a mobilizálható eszközök értékét viszonyítjuk a rövid lejáratú kötelezettségekhez a fizetőképesség alakulásának vizsgálatához. A 2021-es év első részében volt a legalacsonyabb az értéke, azonban biztonságosnak tekinthető, mert a minimális 1 érték fölött helyezkedik el. Ennél a mutatónál a hitelintézetek adóminősítéskor az 1,5-1,8 értéket preferálják. Ez az érték intervallum is a 2021-es év 01.-08.-hóig terjedő időszak kivételével minden évben teljesül.

7. ábra Likviditási ráta és Likviditási gyorsráta alakulása 2017 és 2021 között.

Forrás: Saját szerkesztés.

A 7. ábra mutatja, hogyan alakul a likviditási ráta és a likviditási gyorsráta 2017 és 2021 között. 2021. 01.-08. hóig terjedő időszakban volt a legalacsonyabb mind a kettő mutató, de

még ebben az esetben is 1 % fölött van mind a kettő likviditási mutató, tehát mind a kettő kedvező.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
0,46	0,65	0,76	0,94	0,23	0,28

19. táblázat Pénzeszköz likviditási mutató.

Forrás: Saját szerkesztés.

A következő mutató, melyet szeretnék bemutatni a **pénzeszköz likviditási mutató**, vagy más néven készpénz likviditási mutatót, ahol a pénzeszközök értékét viszonyítjuk a rövid lejáratú kötelezettségekhez. A mutató arról ad tájékoztatást, hogy a rendelkezésre álló pénzeszközök milyen arányban tudják fedezni a rövid lejáratú kötelezettségeket. Akkor tekinthető ideálisnak, ha az értéke 1-hez közeli vagy annál magasabb, hiszen ebben az esetben a pénzeszközök elegendők arra, hogy a vállalkozás kifizesse az éven belüli kötelezettségeket. A vállalkozás esetében egyik évben sem magasabb a mutató értéke 1-nél. A 2017 és 2020-as év között az értéke folyamatosan növekszik, ami kedvezőnek tekinthető. A legmagasabb értékét 2020-ban mutatja, ahol 0,94 %-ot ér el. Ebben az évben volt a legmagasabb a pénzeszközök aránya a forgóeszközökön belül. Azonban a következő évben csökkenés tapasztalható. A 2021-es év első felére 0,23%-ra csökken a mutató értéke. Ezt az váltotta ki, hogy a pénzeszközök értéke csökkent, míg a rövid lejáratú kötelezettségek növekedtek. Számszerűsítve a pénzeszközök esetében 19 357 ezer forint csökkenés, az éven belüli kötelezettségek esetében pedig 16 351 ezer forint növekedés történt. Ebben az időszakban a legalacsonyabb a mutató értéke.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
60,68	28,17	11,23	-56,49	-12,19	93,17

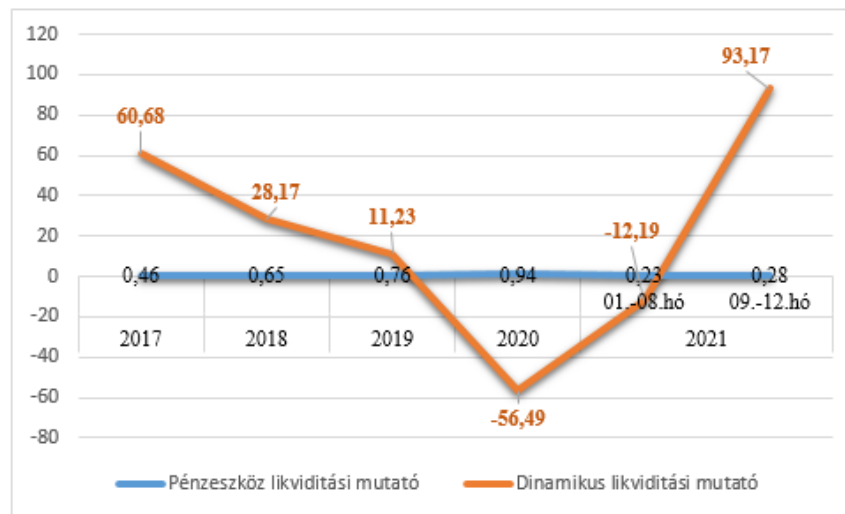
20. táblázat Dinamikus likviditási mutató.(%)

Forrás: Saját szerkesztés.

Az utolsó likviditási mutató, melyet szeretnék bemutatni a **dinamikus likviditási mutató**, mely arról biztosít tájékoztatást, hogy a társaság tevékenységének eredménye mekkora arányban garantál fedezetet az éven belül esedékes (rövid lejáratú) kötelezettségekre. Az elfogadható érték ennél a mutatónál 50%. A vállalkozás esetében ezt az értékét csak két évben haladta meg az elfogadott százalékot a mutató, mégpedig 2017 és 2021 második

felében. 2020 és 2021-es évben a mutató értéke negatív értéket képviselt. A legalacsonyabb értéket 2020-an érte el -56,49%-kal, míg a legmagasabb százalékot 2021-ben 93,17%-kal érte el. A két érték között nagyon nagy a távolság. A 2021-es év második felére történt növekedés, mert bár az értékesítés nettó árbevétele kevesebb, mint 2020-ban, de az anyagjellegű ráfordításokat sikerült majdnem a felére csökkenteni a vállalkozásnak, de jelentős csökkenés tapasztalható a személyi jellegű ráfordítások, az értékcsökkenési leírás és az egyéb ráfordítások esetében is.

A 8. ábra segítségével szeretném bemutatni a két mutató alakulását a vizsgált időszakban:

8. ábra Pénzeszköz és Dinamikus likviditási mutató alakulása 2017 és 2021 között.

Forrás: Saját szerkesztés.

3.5 Jövedelmezőségi helyzet elemzése

Dolgozatom következő fejezetében szeretném bemutatni a SOFA SPED Kft. jövedelmezőségi helyzetét. Minden cég szempontjából fontos a jövedelmezőségi helyzet, melyről a mutatók adnak információt. Az elemzéshez a mérleg adatain kívül jelen esetben főként szükségesek az eredménykimutatás adatai. Ebben a fejezetben befogom mutatni az árbevétel arányos jövedelmezőség, a tőkearányos, az élőmunkaarányos jövedelmezőség valamint az eszközarányos jövedelmezőségi mutatókat.

3.5.1 Árbevétel arányos jövedelmezőségi mutatók

A **forgalomarányos vagy más néven az árbevétel-arányos jövedelmezőségi indexek** tekintetében a választott eredménykategóriák, a társaság értékesítési ár bevételeéhez illetve más bevétel adatokhoz kerülne összevezetésre, összehasonlításra. (Bíró, et al., 2007) Kifejezik, hogy az árbevételének valamint a bevételnek mekkora része maradt meg a

vállalkozás eredményeként. A következő mutatókkal szeretném bemutatni a vállalkozás jövedelmi helyzetét:

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
6,98	4,56	1,53	-11,20	-4,86	33,43

21. táblázat Árbevétel-arányos jövedelmezőség I. (%).

Forrás: Saját szerkesztés.

Az első (21. táblázat) árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutató esetében az üzemi (üzleti) tevékenység eredményét viszonyítjuk az értékesítés nettó árbevétel és egyéb bevételek összegéhez.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
5,62	3,73	0,86	-9,60	-6,91	33,44

22. táblázat Árbevétel-arányos jövedelmezőség II. (%).

Forrás: Saját szerkesztés.

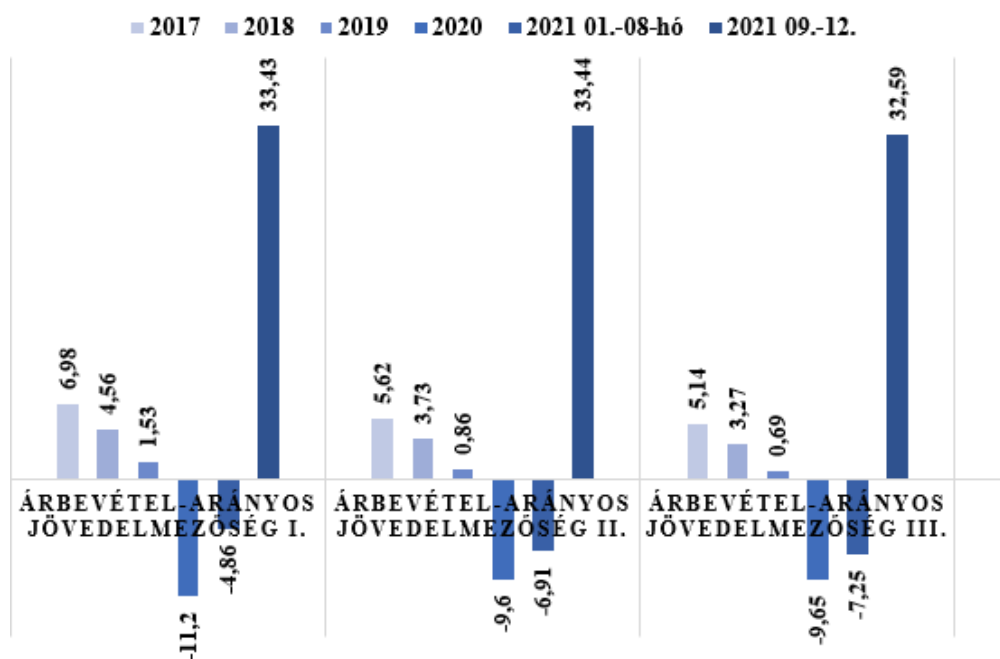
A második mutatónál (22. táblázat) az adózás előtti eredményt az értékesített nettó árbevétel, az egyéb bevételek, valamint és a pénzügyi műveletek bevételeinek összegéhez viszonyítom.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
5,14	3,27	0,69	-9,65	-7,25	32,59

23. táblázat Árbevétel-arányos jövedelmezőség III. (%).

Forrás: Saját szerkesztés.

Végül a harmadik mutató (23. táblázat) esetén az előző mutatóhoz hasonlóan a bevételekhez viszonyítom már az adó értékét tartalmazó adózott eredményt.

9. ábra Árbevétel-arányos jövedelmezőség vizsgálata 2017 és 2021 között.

Forrás: Saját szerkesztés.

A 9. ábra alapján elmondható, hogy mind a három mutató a 2017-es évtől visszaesett. A 2020. és 2021-es év első felében a mutatók értéke negatív értéket képvisel. Ezekben az években a vállalkozás veszteséges volt, melyet a COVID alatt kialakult árbevétel visszaesés okozott, amelyet az ábra is szemléltet. Azonban a 2021-es évben jelentős növekedés tapasztalható. Mind a három mutató esetében az utolsó évben az értéke 30% fölötti. A II. illetve a III. mutató értékei nagyon minimálisan térnek el egymástól a vizsgált években.

3.5.2 Tőkearányos jövedelmezőségi mutatók

A következő mutatók, melyekkel a vállalkozás jövedelmi helyzetét fogom elemezni a tőkearányos jövedelmezőségi mutatók. A tőkearányos jövedelmezőség vizsgálatakor a saját tőkét viszonyítjuk az üzemi (üzleti) tevékenység eredmény, adózás előtti eredmény és az adózott eredmény értékéhez.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
15,27	10,06	2,09	-12,60	-7,32	28,60

24. táblázat Tőkearányos adózás előtti eredmény (%).

Forrás: Saját szerkesztés.

Az első mutató, melyet szeretnék bemutatni a **tőkearányos adózás előtti eredmény**. Ebben az esetben az adózás előtti eredményt viszonyítjuk a saját tőkéhez. A mutató értéke a 2021-es év első feléig folyamatosan csökken. A legalacsonyabb értéket 2020.-ban éri el -12,6%-kal, melynek az oka, az üzemi (üzleti) eredmény drasztikus csökkenése, de a saját tőke értéke is minimálisan csökken. Az adózás előtti eredmény visszaesését a bevétel visszaesése váltotta ki. A 2020-as évre 172 985 000 Ft.-ot csökkent a bevételek értéke. A 2021-es év végén érte el a legmagasabb értéket 28,6%-kal, mely ahhoz vezethető vissza, hogy nőtt a saját tőke értéke és egyaránt az adózás előtti eredmény is. Az adózás előtti eredmény 47 647 000 Ft-ra nőtt, mely a költségek és a ráfordítások visszaszorítása váltott ki.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
13,78	8,74	1,66	-12,85	-7,52	27,92

25. táblázat Saját tőke arányos adózott eredmény (ROE) (%).

Forrás: Saját szerkesztés.

A **saját tőke arányos adózott eredmény (ROE)** az egyik legfontosabb mutató a jövedelmezőség elemzésekor, mert képet ad a vállalkozás osztalékfizetési képességéről, valamint a lehetséges maximális tőkegyarapodásról nyújt információt. A számlalóban az adózott eredmény szerepel, a nevezőbe pedig a saját tőke.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
18,63	12,08	3,64	-14,38	-5,00	28,48

26. táblázat Tőkearányos üzemi (üzleti) eredmény (%).

Forrás: Saját szerkesztés.

Az utolsó mutató a **tőkearányos üzemi (üzleti) tevékenység eredménye**, melynek az alakulása hasonló az előző két mutató arányaihoz. A mutató esetében az üzemi (üzleti) tevékenység értékét viszonyítjuk a saját tőke értékéhez. Mivel az üzemi eredményt viszonyítjuk, ezért magasabbak értékeket képvisel, mert az eredménykimutatás ezen sorába még nem szerepel a pénzügyi műveletek eredménye, mely a vizsgák évek nagy részében csökkentették az eredményt. Valamint jelen esetében még nem vesszük figyelembe az adófizetési kötelezettséget, amely tovább csökkenti a vállalkozás eredményét. A legmagasabb értéket is a 2021-es év 09.hótól a 12. hóig terjedő időszakban éri el 28,48%-

kal. A legalacsonyabb értéket is ez előző két mutatóhoz hasonlóan 2020-ban éri el, ebben az évben 14,38%-ra csökken az aránya.

3.5.3 Élőmunka arányos jövedelmezőségi mutatók

A vállalkozás működésében fontos szerepet játszik az élőmunka. Dolgozatom jelen fejezetében szeretném bemutatni az élőmunkával kapcsolatos mutatót, melyet a SOFA SPED Kft. esetében vizsgáltam.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
1,22	1,20	1,74	1,14	0,68	1,00

27. táblázat Bérarányos jövedelmezőség (%).

Forrás: Saját szerkesztés.

A **bérarányos jövedelmezőség** mutató abban az esetben kedvező, ha az értéke csökken, mely bérnövekedéshez vezethető vissza. A mutatónál a 2019-es évben tapasztalható növekedés, Ebben az évben 1,74%-ra nőtt az aránya, melyet az üzemi (üzleti) tevékenység és az adózás előtti eredmény csökkenéséhez vezethető vissza. Valamint a 2021-es év végére az értéke a 2021-es év 08. hóig terjedő időszakához képest minimálisan 0,32%-kal nőtt.

3.5.4 Eszköz arányos jövedelmezőségi mutatók

A következő mutató, melyet szeretnék bemutatni az **eszközarányos jövedelmezőségi mutatók**. Jelen mutatók esetében bizonyos csoportjaihoz viszonyítjuk a választott eredménykategóriákat, melyek a társaság jövedelemtermelő képességéről ad képet. Tehát azt fejezi ki, hogy a tevékenység elvégzése miatt lekötött eszközcsoporthoz milyen arányban tesznek hozzá a vállalkozás jövedelem termelő képességéhez. A mutatók esetében az számít kedvezőnek, ha az értékük, minél magasabb.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
18,23	13,08	4,17	-17,32	-5,55	37,36

28. táblázat Eszközarányos jövedelmezőségi mutató I. (%).

Forrás: Saját szerkesztés.

Az **I. mutató** esetében az üzemi (üzleti) tevékenység eredményét viszonyítom az immateriális javak és tárgyi eszközök összegéhez. A SOFA SPED Kft esetében a vizsgált években nem szerepelnek, immateriális javak a vagyonok között, ezért a tárgyi eszközök

összegét viszonyítom az üzemi tevékenység eredményét. A 2017-es évtől 2020-ig minden évben csökken az értéke. A legalacsonyabb értéket 2020-ban érte el, de a 2021-es évre újra növekedett az értéke, ezt az eredményezte, hogy a vállalkozás a 2021-es évre csökkentette a költségeit és ez az üzemi tevékenység növekedését eredményezte.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
1699,37	1420,77	248,97	-2078,84	-557,20	3419,97

29. táblázat Eszközarányos jövedelmezőségi mutató II. (%)

Forrás: Saját szerkesztés.

A **II. mutató** esetében is az üzemi (üzleti) tevékenység eredménye szerepel a számlálóban, azonban a nevezőben a készletek szerepelnek. A mutató értéke azért ilyen nagy, mert a készletek a vállalkozás életében nagyon minimális értéket képvisel.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
18,03	12,96	4,10	-17,18	-5,49	36,95

30. táblázat Eszközarányos jövedelmezőségi mutató III (%)

Forrás: Saját szerkesztés.

A **III. mutatónál** is a két előző mutatóhoz hasonlóan az üzemi (üzleti) tevékenység eredménye szerepel, a nevezőben pedig a immateriális javak, tárgyi eszközök és készletek összegéből tevődik össze. A mutató változásának iránya teljes mértékben megegyezik a II. mutatóval. Jelen esetben is 2020-ig csökkent, majd a 2021-es évre növekedett az értéke. Tehát az irány megegyezik, de a III. értéke kisebb, mint a II. mutató, mert itt a nevezőben több eszköz jelenik meg.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
14,78	10,80	2,36	-15,06	-8,05	37,12

31. táblázat Eszközarányos jövedelmezőségi mutató IV (%)

Forrás: Saját szerkesztés.

A **IV. mutató** számlálójában az adózás előtti eredmény szerepel, az előző mutatókhoz ellentétben. A nevezőben pedig a befektett eszközök és a készletek összege szerepel. Jelen mutató értékei alig térnek el az előző mutató eredményeitől, melyek az az oka, hogy nem

volt jelentős értékű befektetett pénzügyi eszköze a vállalkozásnak. A vizsgált időszakban csak a 2019-es évben volt értéke a befektetett pénzügyi eszközöknek, abban az évben is csak minimális, 10 000 forintot képviseltek.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
8,68	5,30	1,15	-9,99	-5,25	20,76

32. táblázat Eszközarányos adózott eredmény (ROA) (%).

Forrás: Saját szerkesztés.

A **ROA mutató, vagy más néven eszközarányos adózott eredmény** számításakor az összes eszköz értékéhez viszonyítom az adózás előtti eredményt, ezzel képet kapunk a vállalkozás eredményességéről. Magasabb érték arról tanúskodik, hogy a társaság eszközei működtetésével elért hozama nagyobb.

2017	2018	2019	2020	2021	2021
				01.-08.hó	09.-12.hó
8,68	5,30	1,14	-9,99	-5,25	20,76

33. táblázat Befektetés megtérülése (ROI) (%).

Forrás: Saját szerkesztés.

A **befektetés megtérülési mutató** számításánál az összes eszköz értékének az adózott eredmény értékét viszonyítjuk, ezzel választ adva arra, hogy az eszközök mekkora része képes megtérülni az adózott eredményből. A ROI mutató esetében az adóval csökkentett eredménnyel számolunk.

Végezetül szeretném a vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének az elemzését kiegészíteni a vállalkozás vezetőségétől kapott válaszokat a feltett kérdésekre.

1. 2021. szeptemberében társasági adó elszámolásából miért tértek át KIVA adózásba? Milyen feladatokkal járt az átszervezés?

Azért tért a cég át a kisvállalati adózásra, mert a COVID rávilágított minket, hogy nem elegendő egy lábon állni.

Más tevékenységet is végeznie kell a cégnek ahhoz, hogy egy ilyen rendkívüli helyzetben, mint például a járvány volt is stabilon tudjon működni és a likviditásában ne keletkezzen törés. Miután a COVID leállásra kényszerítette a céget arra sarkalt ez a helyzet minket, hogy

olyan tevékenység irányba induljon el a vállalkozás, ami ezen időszak alatt „virágzásnak indult”. Ezért esett a választás a futárszolgálati tevékenység mellett.

A kalkulációk és a tervek készítésekor már lehetett tudni, hogy egy dinamikusan emelkedő árbevételre és létszámra kell számítani. Ezért a tevékenység indítását követően folyamatosan bővítettük az eszközparkunkat és bővítettük az állományi létszámot is egyaránt.

Nem vártuk meg az év végét, azzal hogy áttérjen a vállalat a KIVA adózásra, ezért szeptember elsejétől megvalósítottuk az adónemre való áttérést. Az oka az volt, hogy figyelembe vettük a tervezett árbevétel és létszám növekedést és így adó optimalizálásra törekedtünk.

A KIVA adónemmel a bérköltség után fizetendő szociális hozzájárulási adó 15,5% helyett 11 % kisvállalati adót fizetettünk és a kiváltotta a 9%-os társasági adót valamint a 1,5 szakképzési hozzájárulást.

Helyi iparüzési adó tekintetében is kedvezőnek tűnhetett a KIVA szerinti adóalap meghatározása, de nem ez volt a jelentős tétel a döntés meghozatalakor, ugyanis a cég a nemzetközi fuvarozási tevékenységet is végez ezért a megfizetett külföldi és a belföldi út díj 7,5 %-a csökkent a számított iparüzési adó összeget, ezért a nem keletkezik adófizetési kötelezettség iparüzési adó téren.

A döntésünk meghozatala óta eltelt 2 év, és a mutatók azt igazolják, hogy jól döntöttünk, hogy áttértünk másik adónemre, ugyanis a cég 2022-ben 128 millió nyereséget termelt és ezáltal az új adózási móddal nem keletkezett adófizetési kötelezettsége, vagyis megspórolt a Társasági adó összegét, amelynek összege körülbelül 12 millió forint adót jelentene.

Az átszervezést egy meglehetősen nagy, tervezési időszak előzte meg. Ezt követően szerződést kötöttünk a központi futár céggel és elkezdődtek az állásinterjúk. Ezzel egy időben vásároltunk új autókat és ezzel együtt bővítettük a cég autóparkját. A meglévő autókat korszerűsítettük és elvégeztünk olyan munkálatokat, hogy alkalmasak legyenek a futárszolgálati tevékenység elvégzéséhez.

Nem voltak megfelelőek az eddig használt munkaszerződések, tájékoztatók. Ezért ügyvéd segítségével a munkaügyi papírokat át kellett dolgozni.

Közben a könyvelés elkezdte a zárlati munkákat, hiszen az új adónem bevezetésével évközi zárlatot kellett elvégezni, amely azzal járt, hogy a forduló napra beszámolót kellett készíteni,

2171-es bevallást kellett benyújtani, és a forduló napot követő nappal új adózási évet kezdeni. Mindent ugyan úgy kellett elvégezni mintha december 31.-vel zárnánk az évet.

2. *A koronavírusjárvány milyen hatással volt a vállalkozás vagyoni, pénzügyi, jövedelemezőségi helyzetére? Konkrét példákat/eseteket tudnának hozni? Esetleg megrendelések számában történő változás, finanszírozási kérdések (állami támogatás), új beruházások megvalósulása stb.?*

A korona vírus járvány nagy terhet rótt a vállalkozásra. Rövid időre megállt az „élet" és nagyon át kellett gondolni a hogyan továbbot. Embereket küldtek el és a túlélés volt a cél.

Semmilyen állami támogatásban nem részesült a társaság. Új beruházásokat végeztünk a leállást követően 2 hónapon belül, lassan beindult a vállalkozás, de nem a fő tevékenység tekintetében, ami a közúti áru fuvarozást jelentette, hanem az előzőekben is említett futárszolgálati tevékenység bevezetéséhez kapcsolódva.

3. *A koronavírusjárvány milyen hatással volt a vállalkozás vagyoni, pénzügyi, jövedelemezőségi helyzetére? Konkrét példákat/eseteket tudnának hozni? Esetleg megrendelések számában történő változás, finanszírozási kérdések (állami támogatás), új beruházások megvalósulása stb.?*

A szakdolgozat készítését felölelő időszakban folyamatosan bővült a járműállomány, főként olyan autókat vásároltunk, amely nemzetközi fuvarozásra alkalmas. Cég folyamatosan bővítette a 3,5 tonna alatti tehergépkocsik állományát és vásárolt 7,5 tonna feletti kamionokat is.

Jelen pillanatban, amikor a szakdolgozat készül elmondható, hogy a fejlődés nem állt meg. Így alakult az autók száma 2017. és 2022. közötti időszakban:

2017	2018	2019	2020	2021	2022
18	19	17	17	28	36

34. táblázat Autóállomány alakulása 2017 és 2022 között. (darab).

Forrás: A cég által nyújtott információkból saját szerkesztés.

A vállalkozás a koronavírusjárvány miatt a 2020-as évben és a 2021.08.hóig terjedő időszakban veszteséges volt. A költségek csökkentek az előző évekhez képest, viszont így sem volt elegendő az amúgy is visszaesett árbevétel.

A vizsgált időszakban nem vont be a cég külső tőkét. 2022-ben Széchenyi hitelt vett igénybe, likviditásának biztosításának érdekében.

4. „Hány alkalmazottal dolgoznak? Mennyire jellemző a fluktuáció? Ha jellemző, milyen beavatkozásokkal kívánják mérsékelni azt?”

Maga a futárszolgálati tevékenységhez az egyszerűsített foglalkoztatási formát is alkalmazza a cég főként beugrós munkás esetén. A cégnél nem igazán jellemző a fluktuáció, a 2022-es évben volt a legtöbb foglalkoztatottunk. A következő táblázat szemlélteti az alkalmazottak létszámának alakulását:

2017	2018	2019	2020	2021	2022
20	21	21	17	21	26

35. táblázat Foglalkoztatottak létszámának alakulása.(Fő)

Forrás: A cég által nyújtott információk alapján saját szerkesztés.

4 Következtetés, javaslatok

A SOFA SPED Kft. elemzését követően, lehetőségem van következtetések levonására a kiszámított mutatók által kapott értékek alapján, melyekre egy pár esetben javaslatot is teszek. Valamint ebben a fejezetben vizsgálom a Bevezető részben bemutatott hipotéziseimet.

A vagyoni helyzet elemzésén belül az eszközök összetételét vizsgáltam először ezer forintos (3. táblázat), valamint százalékos (2. táblázat) formában. Az eszközökön belül a vizsgált években a befektetett eszközök, azon belül is a tárgyi eszközök aránya volt a legmagasabb, főleg az utolsó évben, hiszen a futárszolgálati tevékenység elvégzéséhez sor került új autók vásárlására. A másik legnagyobb értékkel a forgóeszközök bírnak, azon belül pedig a követelések rendelkeznek. Az eszközök vizsgálata után a forrásokat elemeztem mind ezer forintos (4. táblázat) mind pedig százalékos (5. táblázat) formában. A forrás oldalon először is az adózott eredmény szeretném kifejteni. Az adózott eredmény esetében jelentős csökkenés volt tapasztalható. A 2017.-es év adózott eredménye és a 2021-es év szeptember hónapig terjedő időszak eredményéhez képest 27 037 ezer forintos csökkenés történt. A cég esetében a 2019-ben kialakult COVID járvány miatt jelentősen visszaesett a cég eredménye, de igazán a 2020-as évben sújtotta a vállalkozást. Ebben az évben a vállalkozás eredménye -16 585 ezer forint volt, melyet a bevétel visszaesése és a magas költségek idéztek elő. Azonban az új futárszolgálati tevékenység bevezetése miatt, valamint az adóáttérés miatt a vállalkozás a 2021-es év végére jelentős nyereséget termelt. Az év végére 55 537 ezer forinttal nőtt az eredmény. A másik főcsoport, melyet szeretnék kifejteni, a kötelezettségek, azon belül is a rövid lejáratú kötelezettségek. Tehát összeségében elmondható, hogy az új tevékenység és az adóáttérés a cég esetében kedvezőnek tekinthető.

A vállalkozás vagyoni helyzetének elemzését összegezve, az eszközök és a források alakulását tekintve a 2017 és 2021 évi adatok alapján, azt javasolnám, hogy adjon kevesebb fizetési határidőt a vevő számlák rendezésére, mert sok a cég kintlévősége. Valamint a futárszolgálati tevékenység teljesítésének tovább fejlesztését. Akár új partnerek szerzésével, akár az autók korszerűsítésével.

A társaság pénzügyi helyzetének elemzését az adósságállomány vizsgálatával kezdtem. Az adósságállomány aránya-, a saját tőke aránya, illetve az adósságállomány fedezettége értéke a vizsgált időszakban kedvezőnek minősült. A likviditási tekintetében a likviditási ráta és a likviditási gyorsráta elérte az optimális értéket, azonban a pénzeszköz likviditás és a

dinamikus likviditási mutató jellemzően az elvart értéket nem haladták meg, ezért véleményem szerint a vállalkozásnak növelni kellene a pénzeszközök arányát az eszközökön belül.

Végül a vállalkozás jövedelmezőségét vizsgáltam. Az árbevétel-arányos jövedelmezőség mutatóit elemeztem. Mind a három mutató hasonlóan alakult 2017 és a 2021 között. Az értékük a 2020-as évig folyamatosan csökken, az utolsó évre azonban az értékük növekvő tendenciát mutat. Mind a három mutató a 2020-as évben volt a legalacsonyabb, mely az árbevétel visszaesés és a magas költségek idéztek elő. A tőkearányos jövedelmezőséget tekintve a mutatók alakulása hasonló az árbevétel-arányos jövedelmezőségéhez. Tehát a mutatók értékének a 2020-as évig csökkenés volt tapasztalható és a 2021-es évre növekedett az arányuk. Abban az esetben növekedne két csoport értéke, ha a vállalkozás csökkentené a költségeket és a ráfordítások, valamint ha megnövelné a szolgáltatások eladási árát. Az előmunka-arányos jövedelmezőség elemzéséhez egy mutatót vizsgáltam, mely a bérearányos jövedelmezőség, melynek alakulása ingadozó. Az arányát tekintve tapasztalható volt növekedés és csökkenés is egyaránt, ezért a bérearányos jövedelmezőség nem volt kedvező a SOFA SPED Kft. tekintetében. Végül az utolsó részben az eszközarányos jövedelmezőséget vizsgáltam. A vállalkozás esetében a tárgyi eszközök teszik ki az eszközök nagy részét, a vizsgált időszakban immateriális javak egyik évben sem volt jellemző, valamint a készletek értéke is nagyon csekély. A mutatók értéke hasonlóan alakult, mint, az árbevétel-arányos és a tőkearányos jövedelmezőség vizsgálatánál kiszámolt mutatóké. Jelentős növekedés történt a 2021-es év végére, melynek az oka a vállalkozás által vásárolt, az új tevékenységi kör ellátásához szükséges gépjárművek idéztek elő.

A jövedelmezőségi mutatók vizsgálata után a vállalkozás vezetőségének feltett kérdéseim és az azokra kapott válaszok szerepelnek.

Végül a jövedelmezőséget tekintve számos mutató esetében növekedés történne, ha a vállalkozás tovább tudná csökkenteni a felmerült költségeket és ráfordításokat, valamint próbálná növelni az árbevételét.

Dolgozatom Bevezető fejezetében szemléltettem kettő hipotézist, melyekt az elemzés elvégzésével alá tudok támasztani vagy elvetni.

Az első hipotézisem: „A cég számára kedvező döntésnek bizonyult a KIVA adózásra történő átszerveződés.” Bebizonyosodott számomra, hogy ez a hipotézis igaz. Mivel a vállalkozás árbevétele az utolsó évre jelentősen emelkedett, mely után jelentős társasági adót

és szociális hozzájárulási adót kellett volna fizetni. Azonban és KIVA adónemmel a bérköltség után 11 % kisvállalati adót fizetett a vállalkozás, valamint a Helyi Iparüzési Adó összegét is tudja a belföldi és külföldi útdíjak 7,5%-val csökkenteni.

A második hipotézisem: „A COVID járvány miatt jelentősen visszaesett a cég eredménye, azonban az új futárszolgálati tevékenység bevezetése miatt a vállalkozás a 2021-es év végére jelentős nyereséget termelt.” Az árbevétel arányos jövedelmezőség vizsgálatánál bizonyosodott be, hogy ez a hipotézis is igaz. Mivel a COVID járvány 2020-ban érintette jelentősen Magyarországot a cég árbevétele 2020.-ban jelentősen csökkent. Azonban a 2021-es év végére a futárszolgálati tevékenységből adódóan és az új beruházásoknak, autók korszerűsítésének köszönhetően a vállalkozásnak nőtt az árbevétele a 2020-as évhez képest, azonban a költségek visszaszorítása is hozzájárult a vállalkozás nyereségéhez.

Összeségében az elemzéshez kiszámolt és vizsgált mutatók, valamint a kvalitatív kutatás eredményei is azt igazolják, hogy mind a két hipotézis igazolták.

5 Összegzés

Szakdolgozatomban a SOFA SPED Kft. vagyoni, pénzügyi illetve jövedelmezőségi helyzetének vizsgálatát végeztem el a beszámolók adatai alapján 2017 és 2021 között. Az elemzés elkészítésével a célom az volt, hogy valós információkat nyújtsak a társaságról. Az elemzéshez a korábban említett beszámolók mellett, szakirodalmak és internetes források segítettek.

Az első részben a gazdasági elemzés elméleti háttérét mutattam be, először az elemzés fogalmát és célját mutattam be, valamint a beszámoló részeit, a mérleget, eredménykimutatás, kiegészítő melléklet és az üzleti jelentést mutattam be. Majd a vagyoni helyzet elemzésére szolgáló eszközszerkezeti-, és tőkeszerkezeti mutatók szerepeltek. A dolgozatom következő részében a pénzügyi elemzést végeztem az adósságállomány mutatók és likviditási mutatók kaptak szerepet. Végül az utolsó részben a jövedelmezőségi helyzetről mutattam be elméleti információkat. Ezen belül ismertettem az árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutatók, a tőkearányos jövedelmezőségi mutatók, az élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatók végül pedig az eszközarányos mutatók elméleti háttérét.

A dolgozatom második részében a kutatás és elemzés keretén belül bemutattam a SOFA SPED Kft.-t. A vezetőséget, a tevékenységét valamint a fióktelepeit. Majd ezt követően a szakirodalmi részben bemutatott mutatók vizsgálatával elemeztem a vállalkozás vagyoni, pénzügyi illetve jövedelmezőségi helyzetét. A kapott értékeket a könnyebb átláthatóság miatt táblázatok és diagrammok segítségével szemléltettem. A mutatókhoz szükséges értékeket teljes mértékben a beszámolókból nyert adatokból szereztem.

Az elemzést a vagyoni helyzet elemzésével kezdtem, ahol először az eszközök összetételét vizsgáltam. Az eszközökön belül a befektetett eszközök aránya a legmagasabb. Az mérlegfőcsoport a 2020-as évben volt a legmagasabb 64,53%-kal. A magas érték mögött a tárgyi eszközök értéke áll. A vállalkozás életében a vizsgált években nem szerepeltek az immateriális javak, valamint befektetett pénzügyi eszközök is csak 2019-ben szerepeltek, de akkor is csak minimális 10 000 Ft értékben. Az eszköz főcsoportok között az aktív időbeli elhatárolások jelentek meg a legkisebb 1% körüli értékkel 2017 és 2021 között. A források összetételét vizsgálva a saját tőke értéke volt a legmagasabb. A Befektetett eszközökhöz hasonlóan a források esetében is 2020-ban volt saját tőke a legmagasabb, az értéke 60% és 78% között mozgott. Azon belül is az eredménytartalék tette ki a saját tőke nagy részét, mely az előző évi adózott eredményt tartalmazza. A legkisebb arányt itt is az időbeli

elhatárolásoké. A passzív időbeli elhatárolások értéke ingadozóbb az aktív időbeli elhatárolásokhoz képest. Az értékük 0,24 és 3,52% között mozgott.

A vagyoni helyzet vizsgálata során elemeztem a tőkeellátottságát, tőkearányos adózott eredményt, a saját tőke és jegyzett tőke arányát, a kötelezettségek arányát valamint a tőkefeszültséget. A tőkeellátottság és a kötelezettségek aránya összefügg, mert a két mutató alakulása ellentettje a másiknak. A tőkeellátottság legmagasabb értékét 2020-ban érte el 77,72%-kal, ezzel ellentétben a kötelezettségek aránya ebben az évben volt a legalacsonyabb 21,12%-kal. Ez kedvezően hat a vállalkozás tekintetében. A saját tőke-jegyzett tőke aránya ingadozó volt. Egyaránt történt csökkenés is növekedés is, ez azonban nem kedvező a vállalkozás számára, abban az esetben lenne kedvező, ha az értéke növekedne.

A dolgozatom következő alfejezetében a pénzügyi helyzetet elemeztem, melyek esetében az adósságállomány mutatók kedvezőek voltak a vállalkozás számára. A likviditási ráta is gyorsráta értéke is azt mutatta, hogy kedvezőek a vállalkozás esetében, mert mind a kettő értéke 1% fölött van. Azonban a pénzeszköz likviditási és a dinamikus likviditási mutató értékei nem érték el a kedvezőnek tekintett értéket.

Végül a kutatás és elemzés fejezet utolsó részében a jövedelmezőség elemzése kapott szerepet, melyet az árbevétel-arányos, tőkearányos, élőmunka-arányos valamint eszközarányos jövedelmezőségi mutatók segítségével vizsgáltam. Az árbevétel arányos jövedelmezőség mind a három mutató esetében ugyan úgy alakult. Mind a három esetében a 2021-es év végére növekedett az értékük 30% fölé. A 2020 és 2021-es évben volt az értékük negatív, mert abban az időszakban a vállalkozás eredménye veszteséges volt. A tőkearányos jövedelmezőség vizsgálatánál is a mutatók hasonlóan alakultak. A 2020-as évig folyamatosan csökkentek, majd a 2021-es évre történt növekedés a vizsgált mutatók esetében. Az élőmunka-arányos jövedelmezőség esetében csak egy mutatót a bérarányos jövedelmezőséget vizsgáltam. A mutató akkor kedvező, ha az értéke csökken, azonban ez csak részben teljesült a vállalkozás esetében. A 2017 és 2018-as évben csökkent, míg a 2019-es évben növekedett az értéke, de egészen a 2021-es év végéig ismét csökkenő tendenciát mutatott. Végül az utolsó az eszközarányos jövedelmezőség vizsgálata folyamán a II. mutató (29. táblázat) értéke a többi mutatóhoz képest, igen magas, melynek az az oka, hogy az üzemi eredményt viszonyítjuk a készletekhez, azonban a készletek nagyon minimális értéket képviselnek a vállalkozás életében. Végül a SOFA SPED Kft. vezetőségének feltett kérdéseket és az azokra adott válaszokat szerepeltettem.

Összeségében elmondható, hogy a SOFA SPED Kft. vagyoni helyzete kedvezőnek minősül. A pénzügyi helyzet esetében az adósságállomány esetében is kedvezőnek tekinthető, azonban a likviditási mutatók között a likviditási ráta és likviditási gyorsráta értéke is kedvező, de a pénzeszköz likviditási és a dinamikus likviditási mutató értéke nem éri el az elvárt értéket. A jövedelmezőségi helyzetnél vizsgált mutatóknál ingadozást tapasztalhattunk, mely nem minősül pozitív megítélésűnek.

Irodalomjegyzék

1. Baranyai , Zs.; Fenyves , V.; Pupos , T.; Takács , I.; Tarnóczy, T.,; 2013. *Gazdasági elemzés*, Debrecen: Debreceni Egyetem. ISBN:978-615-5183-69-0
2. Bíró, T., Kresalek , P., Pucsek, J. & Sztanó, I., 2007. *A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése*. Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt. ISBN:9789633947043
3. Boncz, I., 2015. *Kutatásmódszertani ismeretek*, Pécs: ismeretlen szerző
4. Csépanyi , Z., 2011. *KUTATÁSMÓDSZERTAN*, hely nélk.: ismeretlen szerző
5. Lehoczki , M., 2012. *Mérlegképes Tanoncok*.
6. Lehoczki, M., 2013. *Immateriális javak*,
7. Paár , D., Ambrus , A. R. & Szóka , K., 2021. *Gazdasági elemzés a beszámolóik információi alapján*, Sopron: Soproni Egyetem Kiadó. ISBN:978-963-334.401-9
8. Siklósi , Á. & Veress, A., 2016. *Könyvvizetés és beszámolóképzés*. Budapest: Saldó Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt. ISBN:978-963-638-508-8
9. Szőke, B., 2018. *Vállalkozások tevékenységének komplex elemzése órai tananyag*,
10. Takács, A., 2009. *VÁLLALAT ÉRTÉKELÉS magyar számviteli rendszerben*. Perfekt Gazdasági, Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt. ISBN:9789633948392
11. Takács, A. & Márkus, G., 2020. *Beszámolóképzés és elemzés*,
12. Tóthné Szabó, E., 2010. *A kiegészítő melléklet szerepe és tartalma*, Sopron: Széchenyi István Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola.
13. Vajna Istvánné Tangl, A., 2016. *Számvitel alapjai*, Gödöllő: Szent István Egyetem Kiadó.

Internetes források

1. *Kisokos a mikrogazdálkodói beszámolóról.* [Online]
Elérhető: <https://ado.hu/szamvitel/kisokos-a-mikrogazdalkodoi-beszamololorol/>
2. *Minden ami számvitel.* [Online]
Elérhető: <http://szamvitelez.hupont.hu/51/penzugyi-mutato-szamok>
3. *Marketingmoments.* [Online]
Elérhető: https://marketingmoments.blog.hu/2015/11/11/kvantitativ_es_kvalitativ_modszerek_jellemzoi
4. *MeRSZ.hu.* [Online]
Elérhető: <https://mersz.hu/blog/kutatasi-modszerek/>
5. *E-cégjegyzék, 2011.* [Online]
Elérhető: <https://www.e-cegjegyzek.hu/?cegadatlap/1009032005/TaroltCegkivonat>
6. *Econom.hu, 2011.* [Online]
Elérhető: <http://www.econom.hu/kiegeszito-melleklet-celja-tartalma/>
7. MINISZTERIUM, I., 2017-2021.
Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat. [Online]
Elérhető: https://e-beszamolo.im.gov.hu/oldal/kereses_merleglista
8. Pénzügy, S., 2008. *Pénzügy Sziget.* [Online]
Elérhető: https://penzugysziget.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=1965:06b-tetel&catid=263:merlegkepes-szamvitel-tetelek&Itemid=362

Mellékletek

1. sz.melléklet Mérleg (Adatok ezer Forintban)

Sorszám	Megnevezés	adatok ezer forintban					
		2017	2018	2019	2020	2021 01.-08.hó	2021 09.-12.hó
1.	Eszközök (aktívák)						
2.	A. Befektetett eszközök	133 597	132 266	127 294	107 174	108 152	126 978
3.	I. Immateriális javak	0	0	0	0	0	0
4.	II. Tárgyi eszközök	133 597	132 266	127 294	107 174	108 152	126 978
5.	Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	9 960	10 314	18 985	17 729	17 572	16 848
6.	Műszaki berendezések, gépek, járművek	108 759	109 480	78 337	79 868	80 405	102 615
7.	Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	14 878	12 472	10 464	9 577	7 519	7 515
8.	Beruházások, felújítások			19 508		2 656	
9.	III. Befektett pénzügyi eszközök	0	0	10	0	0	0
10.	Egyéb tartós részesedés	0	0	10	0	0	0
11.	B. Forgóeszközök	72 177	102 969	82 287	56 800	61 552	95 560
12.	I. Készletek	1 433	1 218	2 130	893	1 077	1 387
13.	Anyagok	1 433	1 218	2 130	893	1 077	1 387
14.	II. Követelések	52 111	62 018	44 158	25 031	48 956	78 724
15.	Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)	21 517	54 793	40 451	19 555	43 257	73 796
16.	Egyéb követelések	30 594	7 225	3 707	5 476	5 699	4 928
17.	III. Értékpapírok	0	0	0	0	0	0
18.	IV. Pénzeszközök	18 633	39 733	35 999	30 876	11 519	15 449
19.	Pénztár, csekkek	2 587	542	81	161	9 387	4 159
20.	Bankbetétek	16 046	39 191	35 918	30 715	2 132	11 290
21.	C. Aktív időbeli elhatárolások	1 784	1 190	1 544	2 113	2 169	2 491
22.	Bevételek aktív időbeli elhatárolás	510	0	0	0	261	0
23.	Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolás	1 274	1 190	1 544	2 113	1 908	2 491
24.	Eszközök (aktívák) összesen	207 558	236 425	211 125	166 087	171 873	224 087
25.	Források (passzívák)						
26.	D. Saját tőke	130 738	143 262	145 681	129 091	120 067	166 580
27.	I. Jegyzett tőke	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
28.	IV. Eredménytartalék	101 725	127 738	140 262	142 676	126 091	117 067
29.	V. Lekötött tartalék	8 000	0	0	0	0	0
30.	VII. Adózott eredmény	18 013	12 524	2 419	-16 585	-9 024	46 513
31.	E. Céltartalékok	0	0	0	0	0	0
32.	F. Kötelezettségek	70 936	87 140	58 002	35 083	51 402	55 857
33.	I. Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	0	0	0	0
34.	II. Hosszú lejáratú kötelezettségek	30 806	25 712	10 780	2 219	2 187	4 947
35.	Beruházási és fejlesztési hitelek	30 809	25 712	10 780	2 219	2 187	4 947
36.	III. Rövid lejáratú kötelezettségek	40 130	61 428	47 222	32 864	49 215	50 910
37.	Rövid lejáratú kölcsönök		7 237	10 253	9 473	27 073	3 444
38.	Rövid lejáratú hitelek	16 226	18 344	11 617	9 326	3 747	26 231
39.	Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállító)	14 702	19 223	11 132	6 386	8 848	10 825
40.	Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	9 202	16 624	14 220	7 679	8 547	10 410
41.	G. Passzív időbeli elhatárolások	5 884	6 023	7 442	1 913	404	1 650
42.	Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	1 556	1 696	7 442	1 913	404	1 650
43.	Halasztott bevételek	4 327	4 327	0	0	0	0
44.	Források (passzívák) összesen	207 558	236 425	211 125	166 087	171 873	224 087

Forrás: (MINISZTERIUM, 2017-2021) alapján saját szerkesztés

2. sz.melléklet *Eredménykimutatás (Adatok ezer Forintban)*

		Adatok ezer forintban.					
		2017	2018	2019	2020	2021	2021
Sorszám	Megnevezés					01.-08.hó	09.-12.hó
	Belföldi értékesítés nettó árbevétele	344 614	364 350	333 880	160 894	120 260	139 395
I.	Értékesítés nettó árbevétele	344 614	364 350	333 880	160 894	120 260	139 395
II.	Aktivált saját teljesítmények értéke	0	0	0	0	0	0
III.	Egyéb bevételek	4 472	15 526	13 140	4 786	3 324	2 499
	Anyagköltség	119 558	116 933	107 260	48 039	37 134	26 193
	Igénybe vett szolgáltatások értéke	66 201	93 279	81 670	49 892	30 738	20 860
	Egyéb szolgáltatások értéke	6 568	9 149	7 051	5 169	4 052	2 507
	Eladott áruk beszerzési értéke	0	0	0	0	0	6 800
	Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	0	74	2 880	521	0	835
IV.	Anyagjellegű ráfordítások	192 327	219 435	198 861	103 621	71 924	57 195
	Béreköltség	32 410	41 171	43 297	28 720	23 823	19 119
	Személyi jellegű kifizetések	63 067	61 417	47 413	16 557	12 934	8 339
	Bérbírálatok	7 611	8 798	8 754	5 027	3 298	599
V.	Személyi jellegű ráfordítások	103 088	111 386	99 464	50 304	40 055	28 057
	Terv szerinti értékcsökkenési leírás	19 507	23 588	24 927	23 241	14 662	7 626
	100 E Ft alatti eszközök értékcsökkenési leírása	1 049	1 016	483	373	1 670	711
VI.	Értékcsökkenési leírás	20 556	24 604	25 410	23 614	16 332	8 337
	Értékesített immateriális javak, tárgyi eszközök értékcsökkenési leírása	5 534	5 696	4 949	4 300	0	0
	Önkormányzati adók, egyéb adók	1 321	618	2 324	1 207	850	351
	Bírságok (késedelmi pótlék)	1 847	130	48	1 001	84	516
	Értékvesztés, terven felüli értékcsökkenés	0	0	3 861	0	0	0
	Káresemények	42	0	32	0	0	0
	Előző évek költsége	0	0	84	196	0	0
	Egyéb	18	540	6 677	1	340	3
VII.	Egyéb ráfordítások	8 762	6 984	17 975	6 705	1 274	870
A.	ÜZEMI ÜZLETI TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE	24 353	17 467	5 310	-18 564	-6 001	47 435
VIII.	Pénzügyi műveletek bevételei	1 697	3 587	4 932	6 099	806	822
IX.	Pénzügyi műveletek ráfordításai	6 086	6 482	7 184	3 806	3 598	610
B.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE	-4 389	-2 895	-2 252	2 293	-2 792	212
C.	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	19 964	14 572	3 058	-16 271	-8 793	47 647
X.	Adófizetési kötelezettség	1 950	1 886	639	-314	-231	1 134
D.	ADÓZOTT EREDMÉNY	18 013	12 524	2 412	-16 585	-9 024	46 513

Forrás: (MINISZTERIUM, 2017-2021) alapján saját szerkesztés.

Ábrák jegyzéke:

1. ábra Az ok-okozati láncolat és az elemzés kapcsolata, 7
2. ábra Vagyoni helyzet elemzése. 15
3. ábra Eszközállomány változása (2017-2021)(%). 32
4. ábra Forrásállomány változása 2017-2021 között százalékos formában..... 39
5. ábra Saját tőke-jegyzett tőke aránya. 41
6. ábra Tőkefeszültség alakulása 2017 és 2021 között. (%)..... 43
7. ábra Likviditási ráta és Likviditási gyorsráta alakulása 2017 és 2021 között. 47
8. ábra Pénzeszköz és Dinamikus likviditási mutató alakulása 2017 és 2021 között. 49
9. ábra Árbevétel-arányos jövedelmezőség vizsgálata 2017 és 2021 között..... 51

Képletek jegyzéke:

1. képlet Befektetett eszközök aránya.(%)	16
2. képlet Forgóeszközök aránya. (%Ö	16
3. képlet Tőkeellátottság.(%).....	17
4. képlet Tőkearányos adózott eredmény. (%)	17
5. képlet Tőkearányos adózott eredmény.	17
6. képlet Saját tőke aránya. (%).....	18
7. képlet Kötelezettségek aránya. (%)	18
8. képlet Tőkefeszültség. (%)	19
9. képlet Befektetett eszközök fedezete. (%).....	19
10. képlet Befektetett eszközök fedezete. (%).....	19
11. képlet Adósságállomány aránya. (%)	21
12. képlet Saját tőke aránya. (%).....	21
13. képlet Adósságállomány fedezettség. (%).....	21
14. képlet Likviditási ráta.	22
15. képlet Likviditási gyorsráta.	23
16. képlet Pénzeszköz likviditási mutató.....	23
17. képlet Dinamikus likviditási mutató.....	23
18. képlet Árbevétel-arányos jövedelmezőség I.	24
19. képlet Árbevétel-arányos jövedelmezőség II.	24
20. képlet Árbevétel-arányos jövedelmezőség III.	25
21. képlet Tőkearányos adózás előtti eredmény.	25
22. képlet Tőkearányos üzemi (üzleti) eredmény (%).....	25
23. képlet Saját tőke arányos adózott eredmény (ROE) (%).....	26
24. képlet Bérarányos jövedelmezőség.	26
25. képlet Eszközarányos jövedelmezőségi mutató I.	27
26. képlet Eszközarányos jövedelmezőségi mutató II.....	27
27. képlet Eszközarányos jövedelmezőségi mutató III.	27
28. képlet Eszközarányos jövedelmezőségi mutató IV.	27
29. képlet Eszközarányos adózás előtti eredmény (ROA) (%).....	28
30. képlet Eszközarányos adózott eredmény (ROI) (%).....	28

Táblázatok jegyzéke:

1. táblázat Beszámolók típusai.	10
2. táblázat Eszközállomány változása 2017-2021 között, százalékos formában.....	33
3. táblázat Eszközállomány változása 2017-2021 között, ezer forintos formában.....	33
4. táblázat Forrásállomány változása 2017 és 2021 között ezer forintos formában.....	36
5. táblázat Forrásállomány változása 2017 és 2021 között százalékos formában.	36
6. táblázat. Tőkeellátottság (%)	39
7. táblázat Tőkearányos adózott eredmény I. (%).	40
8. táblázat Tőkearányos adózott eredmény II (%).	40
9. táblázat Saját tőke aránya.	41
10. táblázat Kötelezettségek aránya. (%).....	42
11. táblázat Tőkefeszültség.(%).....	42
12. táblázat Befektetett eszközök fedezet A. (%).....	43
13. táblázat Befektetett eszközök fedezete B.	44
14. táblázat Adósságállomány aránya. (%).	45
15. táblázat Saját tőke aránya.(%)	45
16. táblázat Adósságállomány fedezettsége (%).	46
17. táblázat Likviditási ráta.	46
18. táblázat Likviditási gyorsráta.....	47
19. táblázat Pénzeszköz likviditási mutató.	48
20. táblázat Dinamikus likviditási mutató.(%)	48
21. táblázat Árbevétel-arányos jövedelmezőség I. (%).	50
22. táblázat Árbevétel-arányos jövedelmezőség II. (%).	50
23. táblázat Árbevétel-arányos jövedelmezőség III. (%).	50
24. táblázat Tőkearányos adózás előtti eredmény (%).	51
25. táblázat Saját tőke arányos adózott eredmény (ROE) (%).	52
26. táblázat Tőkearányos üzemi (üzleti) eredmény (%).	52
27. táblázat Bérearányos jövedelmezőség (%).	53
28. táblázat Eszközarányos jövedelmezőségi mutató I. (%).	53
29. táblázat Eszközarányos jövedelmezőségi mutató II. (%).	54
30. táblázat Eszközarányos jövedelmezőségi mutató III (%).	54
31. táblázat Eszközarányos jövedelmezőségi mutató IV (%).	54
32. táblázat Eszközarányos adózott eredmény (ROA) (%).	55
33. táblázat Befektetés megtérülése (ROI) (%).	55
34. táblázat Autóállomány alakulása 2017 és 2022 között. (darab).	57

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Bakos Dóra
A Hallgató Neptun kódja: SKIBR5
A dolgozat címe: A SOFA SPED Kft. tevékenységének vagyoni, pénzügyi illetve
jövedelmezőségi helyzetének elemzése.
A megjelenés éve: 2023
A konzulens intézetének neve: MATE, Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet
A konzulens tanszékének a neve: Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

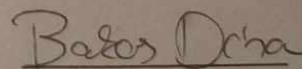
A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2023 év október hó 22 nap

Hallgató aláírása

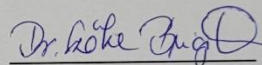
NYILATKOZAT

Bakos Dóra (hallgató Neptun azonosítója: SKIBR5) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*3}

Kelt: 2023 év 10 hó 28 nap

Dr. Szóke Brigitta
MATE-VFGI
belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.